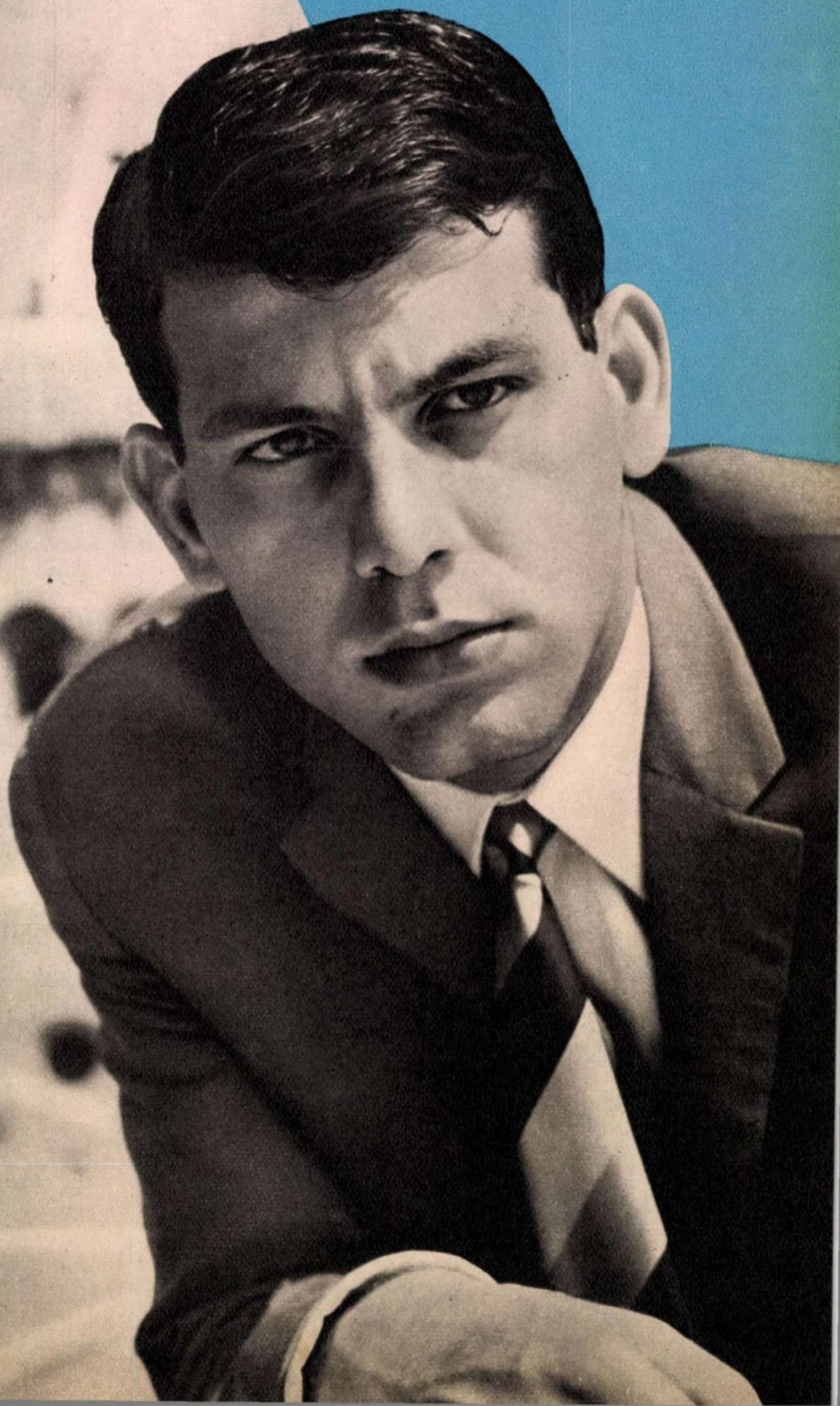
ÁRA: 3 FORINT
BUDAPEST, 1966 JÚNIUS
XII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

LABDARÚGÁS

Vajon mi lesz a VB-döntőben? Erről álmodozik Farkas János a pillanatnyi futballszünetben. (MTI Foto, Petrovits László felv.)

Válogatottunk Zágrábban a jugoszlávok elleni 0:2-s mérkőzés előtt. Balról: Fenyvesi dr. (ekkor szerepelt hetvenötödször az országos válogatottban), **Gelei, Mészöly, Mátrai** (ez volt a 70. válogatott mérkőzése), **Farkas, Sóvári Nagy I., Varga, Dunai L., Káposzta, Bene**
(MTI Foto, Petrovits László felv.)

Bobby Charltont, a Manchester United játékosát választották meg Angliában az 1965—66-os bajnoki év játékosának. Manchesterben, az Old Trafford stadionban — itt lesz július 13-án a portugálok, majd július 20-án a bolgárok elleni VB-selejtezőnk — Pat Crerand és David Herd emeli magasra Charltont a hír megérkezése után. Baloldalt, háttérben Matt Busby menedzser, a Manchester United „apja" mosolyog

(MTI Külföldi Képszolgálat, Keystone felv.)

KÉT KUPAKÜZDELEM VÉGÉN

TANULSÁGOK ÉS EGYEBEK

Bill Shankly, a Liverpool híres menedzsere érdekes ember. Az angol sportemberek általában túlzottan is optimisták szaktak lenni mérkőzés előtt. Tulajdonképpen ebből a túlzott biztonságérzetből (vagy ez csak afféle szokás?) nőtt ki a fogadási szellem. Mert nem vitás, ingerli az embert, ha valaki szemébe vágja: holnap simán megverünk titeket! Máris gyürkőzik az emberben az indulat: no, fogadjunk, hogy nem győztök le, fogadjunk, hogy mi nyerünk! És fogadnak. Mérkőzés után azonban „minden el van boronálva". A győztes nem ugratja a vesztest és a vesztes nem dől bele kardjába. „Csak játék volt" — ez a jelszó. És a vesztes fizet. Nem így Bill Shankly. Ő a B-L kupadöntő után is úgy ült a banketten, mintha vesztőhelyre készülne. Vacsora végén beszélgettem vele, mert érdekelt, vajon a vereség verte-e le ennyire, vagy valami más miatt keseredett úgy el?

— Nem a vereség fáj, nem is az, hogy balszerencsések voltunk, hanem, hogy taktikailag maradtunk alul. A Borussia túljárt az eszünkön. Hagyott minket támadni, de vigyázott, hogy komoly helyzetünk ne legyen. Aztán egyszer-egyszer visszaütött. S hogy az ilyen szórványos támadások ellen nem tudtam felkészíteni a fiúkat, ez bánt. Csak ez.

***

Szórványos támadás? No igen. A Borussia kevesebbet támadott. Kilenc emberrel védekezett és ennek ellenére a helyzetek aránya (gólokkal együtt) 5:3 volt a németek javára. Védekező futball? Hogyan lehetne védekező, ha a védelembe vonuló csapatnak több helyzete van, mint állandóan támadó ellenfelének? Egyáltalában: indokolt-e ma védekező futballról beszélni?

A Labdarúgás hasábjain már többször kifejtettük (először 1964-ben, tehát nem tegnap és nem tegnapelőtt), hogy megszűnt a merev formációk korszaka. A nemzetközi élvonalban nem játszanak már 4—2—4-et, sem 1—3—3—3-at. Szabad futball alakult ki — már ami a formációkat illeti. A játék maga „hozza ki" a pályán a posztokat és a támadási alakzatokat. Ezt már két évvel ezelőtt a vak is látta. Azóta ez a tétel csak bebizonyosodott.

Két nemzetközi kupaküzdelem fejeződött be májusban. Sok mérkőzést néztem végig és láttam a döntőket is. Néhány megszívlelendő tanulságot levonhatunk a látottakból.

***

Szabad futballról beszélünk, jóllehet ez csak látszatra „szabad" futball, valójában nagyonis kötött és eddig még soha sem látott terhelést ró a játékosokra. Mi a jellemző erre a korszerű játékra? Igyekezzünk elemezni!

1 Lehetőleg mindenki játszik. Megszűnt az álló játékosok korszaka. Valamikor három csatár tanyázott elől, a WM három „éke". Ma nem engedheti meg magának egyetlen élvonalbeli csapat sem, hogy akár csak három játékos is passzívan nézze, mint harcolnak a többiek és várja, hogy kiszolgálják. Legfeljebb egy-két játékos vár elől indításra, de helyezkedésükkel és zavartkeltő labdanélküli manőverezéseikkel ők is csak „fél-passzívak". S ha kell, még ők is hátra jönnek labdáért.

2 A csatár, fedezet, védő elnevezés ideje múlta. Ma a) védőfeladattal megbízott védők, b) támadófeladattal is megbízott védők, c) védőfeladattal is megbízott támadók és d) főleg támadó feladattal megbízott támadók vannak.

A Borussia—Liverpool mérkőzésen a német csatársorban két *főleg* támadó feladattal megbízott játékos szerepelt: a középcsatár Held és a balszélső Emmerich (mindkettő válogatott). Az ugyancsak válogatott jobbszélső, Libuda, már védőfeladatot is ellátott. Viszont a támadásnál Libuda három más társával együtt segítette a sikeres befejezést. Hogy ez a három társ milyen poszton játszott, az teljesen közömbös volt. Aki a támadás elindulásakor a legelőnyösebb pozícióban volt (szerelés után egy darabig vezette a labdát, leadta), az futott fel a támadással.

A Borussia két gólját mint a korszerű támadás iskolapéldáit tanítani lehetne. Különösen az első gól volt „pofon" egyszerű: az egyik védőjátékos hosszan indította balszélen Emmerichet, aki egy ideig cselezett, vezette a labdát, majd a két angol védőjátékos között ide-oda cikkázó Heldnek harmincméteres, halálpontos élesen lőtt passzt adott. Heldnek „csak" le kellett kezelni az erős labdát és „csak" le kellett futnia az angol védőket, aztán a kiinduló kapus mellett már igazán „gyerekjáték" volt berúgni a labdát a kapuba. A gólnál tehát a német kapustól az angolig mindössze két meredek passzt és egy 10—12 méteres lövést láttunk. Örülök neki, hogy a magyar televízió néhány nap múlva filmről bemutatta a gólokat. Tegyük hozzá: a Liverpool egyenlítő gólja előtt a jobbszélső Callaghan úgy adott be, hogy már túlvitte a labdát az alapvonalon. Ezt a filmről határozottan meg lehetett állapítani. Csakúgy, mint Tichy meg nem adott gólját, az 1958-as VB-n, a svédek ellen. Hej, ha labdarúgásban is lenne „célfotó"!

3 A korszerű labdarúgásban tehát a támadások felépítése nem előre kidolgozott taktika műve, hanem a rögtönzéseké, az improvizációjé. Annyiban lehet csak taktikáról beszélni, hogy az edző egyes játékosoknak egyenesen megtiltja a támadásban való részvételt. Az Internazionale-ban Picchi, vagy Guarneri még soha sem rúgott gólt, a támadó feladattal is megbízott balhátvéd Facchetti azonban annál többet.

S ha ez így van, ebből önként következik, hogy a posztok közötti különbség teljesen, vagy majdnem teljesen eltűnt. Nincs csak balszélső, vagy csak jobbszélső. Csak játékos van. Gyors, ruganyos, nagy teherbírású, technikailag jól iskolázott, kétlábas játékos.

4—2—4? Ugyan kérem! Négyen kapcsolódjanak ki a játékból és várják a labdát? Ezen már csak mosolyogni lehet... Éppen ezért javasolom, ha már egyszer feladtuk a hírlapi tudósításokban a klasszikus 1—2—3—5-ös sorrendet (a WM rendszer kedvéért) most úgy oldjuk meg a gordiusi csomót, hogy a nevek után zárójelben számokat írjunk. Például: Gelei (1), Mátrai (2), Mészöly (3), Sóvári (4). Az összeállítást ugyanis a nézők, az olvasók érdekében közölte mindig a sajtó, hogy a közönség megismerje a játékosokat. Ha — kötőjellel — csak a kapust választjuk el a többitől aztán „ömlesztve" egymásután, minden jel nélkül írjuk le a többi nevet, akkor nem érjük el eredeti célunkat. Még ha szakmailag meg is közelítjük a „posztnélküli" valóságot.

***

4 A korszerű futballban a legszigorúbb alaptörvény az emberfogás. A nagyon szoros emberfogás. Nincs „beállós" fedezet (Zakariás 15 évvel ezelőtt játszott „beállós" fedezetet!) Abban a pillanatban, amikor az ellenfél átlépte a félpályát, tehát a „demarkációs vonalat": mindenki szorosan fedezi a saját emberét és passz esetén a labda átvételében igyekszik őt megakadályozni. Ez vastörvény. S itt már testre szabják a taktikát. Mindenki megkapja a maga emberét, kivéve a „söprögetőt", aki azonban nem onnan ismerhető fel, hogy már eleve a leghátulsó pozíciót foglalja el (a volt „hátvédsor" mögött), hanem játék közben sodródik oda „tűzoltónak".

A magyar csapatok játékában talán a legkorszerűtlenebb jelenség, hogy a könnyebbik, de sokkal kockázatosabb megoldást választják: területet védenek.

5 Érdemes elemezni, miért könnyebb és miért kockázatosabb a területvédelem az emberfogásnál? Könnyebb, mert nem jár

olyan nagy terheléssel. Nem kell az ellenfelet árnyékként követni, csak tisztes távolból. Nem kell minden váratlan, cikkázó mozdulatára reagálni, nem kell folytonos szellemi készültségben figyelni mozdulatait, mozgásának irányát és irányváltoztatásait. Mindez ugyanis mérhetetlenül fárasztó. Ezért a fizikailag megfelelően fel nem készített játékos mindig a területvédelmet választja! Ma már azonban a területvédelem kész öngyilkosság.

Miért? Egyszerűen azért, mert nehezebb a labdát a cselező, lendületben levő ellenféltől elvenni, mint az átvételben megakadályozni. Átvétel közben mindig a védő van előnyben, átvett labda esetén a támadó. Különösen kész öngyilkosság a területvédelem akkor, ha az ellenfélnek gyors, technikás, jól passzoló összedolgozott támadói vannak. Szokjunk rá a kemény, megnemalkuvó, szoros emberfogásra. S ha kell, akadályozzunk technikai faultokkal is. Ezt kívánja tőlünk a mai labdarúgás.

***

6 Ne vitatkozzunk olyan szamárságon, hogy a korszerű játék védekező jellegű-e, vagy sem? Vegyük tudomásul: a fejlett erőképzéssel a labdarúgó pálya majdnem felére zsugorodott össze. Mindenki befutja a pályát s az így mindig „tele van", mintha tényleg kisebb lenne. A korszerű labdarúgásban gyorsan váltakoznak a támadások. Csakhogy most leegyszerűsödött a játék, kevesebb idő (és tér) jut a szépségekre, a lábról lábra futó, sok oldalpasszos támadásszövésre. Bevallom: nekem is a régi futball tetszett jobban. De a labdarúgás olyan játék, amely gólra megy, nem pedig „szemre". S a régi futballt elsöpörte az idő.

A korszerű labdarúgás mélyről, a saját kapu előteréből indítja el a támadást, hosszú, célszerű, lőtt passzokkal. Ezért védekezőnek bélyegezni? No, persze, vannak csakis védekező, a támadással egyáltalán nem törődő csapatok is. Ez a gyengék taktikája. De vajjon, ilyen csapatok nem voltak-e mindig a múltban is?

A két nemzetközi kupaküzdelem számadatai érdekes kérdésekre adnak választ. Tanulságos, tehát lényeges megemlíteni, hogy a Kupagyőztesek Európa Kupájában általában 20 százalékkal több gólt lőttek és 25 százalékkal több gólt érték el a csapatok idegenben, mint a Bajnokcsapatok Európa Kupájában. A szakemberek ezt a szembetűnő különbséget abban látják, hogy a Kupagyőztesek Kupájában pont és gólarány egyenlőség esetén megszüntették a harmadik mérkőzéseket. Az a csapat megy tovább, amely idegenben több gólt ért el. A Kupagyőztesek Európa Kupáját szervező bizottság eredetileg csak egyéves próbaidőre vezette be ezt a szabályt, amely, mint a számadatok is mutatják, jól bevált.

A másik érdekes megfigyelés: nehéz a harmadik mérkőzés színhelyének kijelölése. A semleges szövetségek általában húzódoznak és nem szívesen vállalják a harmadik mérkőzés megrendezését. S ha igen: minden esetben ráfizetéssel kell számolni.

A magyar labdarúgás elemi érdeke, hogy éber szemmel figyeljük a nemzetközi futball alakulását s ha kell (és most kell!) tanuljunk is tőle. Nemcsak a mérkőzéseken. Hanem az edzéseken is. **Barcs Sándor**

Korszerű csak az, ami eredményes is

Állandó vitatéma: Mi is a korszerű labdarúgás ismérve? A legjobb meghatározás talán az lehetne: Korszerű az, ami eredményes is!

Klubcsapataink mai játékát olyan alapvető hibák gátolják, mint a lassú támadásépítés, a szinte begyökerezett oldaladogatás, a gyakran ismétlődő labdakezelési hiba, erőnléti fogyatékosság. Kevés az átlagon felüli futógyorsasággal rendelkező játékos, s hiányzik labdarúgóinkból a bátorság is. Az, hogy a támadók befussanak az ellenfél védői közé a résbe, azzal sem törődve, hogy ott fel is vághatják, ellökhetik őket. És, hogy a kialakult gólhelyzetekben a test-test elleni harcot is vállalják.

Elismerem, hogy minden csapat csakis olyan játékrendszer kialakítására törekedhet, ami a rendelkezésre álló játékos-állománynak a leginkább megfelel. De az is igaz, hogy minden játék-rendszer csak annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle! Márpedig a legjobb edzői elképzeléseket is keresztülhúzza az említett hibák akármelyike. A labdarúgás felgyorsulásával kötelező igényként lépett elő a sok-sok labda nélküli mozgás, amely magasfokú erőállapotot kíván, a bármiképpen érkező labda álló testhelyzetben, vagy futás közbeni megszelidítése, lekezelése (fejlett technikai tudás szükséges hozzá), s nem kevésbé pedig a fejjáték tökéletesítése, a fölény biztosítása a levegőben (rugalmasság, ütemérzék és a bátorság összetevői).

Nagy vonalakban ezek a tényezők játszottak közre abban, hogy a labdarúgás fejlődésével és sajátos módon történt fejlesztésével egyesek leckét adtak nekünk az utóbbi időben. A délamerikaiak a kifinomult technikai tudásukon kívül gyorsaságukkal, kombinációs képességükkel ragadták magukhoz a világelsőséget. Az angolok, a németek, az olaszok hatalmas munkabírásukon túlmenően a tért ölelő átadásokra épülő támadójátékukkal és bátorságukkal hívták fel a közvélemény figyelmét. De mások is lépést tartottak a fejlődéssel. Kinek mi volt a célravezető.

És mi? Néhány év óta új, lényegesen nagyobb megterhelésű és intenzívebb edzésmódszer van nálunk. Élcsapataink — elsősorban róluk van szó — általában előbb otthon kezdik, majd Tatán folytatják az alapozási munkát. Egyértelmű, hogy kell az alapozás, a maga nehézségeivel együtt. De a formába hozás és formában tartás időszakában, a szezon nagy részében vajon szükséges-e a kötelezően előírt heti 8—9 edzés? Nem állok egyedül a véleményemmel amikor azt mondom, hogy: Nem! Egyrészt a nem is olyan régi saját tapasztalataim, másrészt a szünet nélküli edzésekre gyakran fásultan, unottan menő mai labdarúgók itt-ott elejtett véleménye mondatja ezt velem. Monotonná vált a gyakori öltözés-vetkőzés. Való igaz, hogy ha valami nem jó, azon javítani kell. Így van ez az élet minden területén. De... És itt szeretnék időzni egy kicsit. Amikor felmerült az új edzésmódszer bevezetésének a szükségessége, bizonyára olyan elképzelések tették ezt indokolttá, hogy vele együtt jelentősen javul az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség, a fizikai erő, a technikai tudás, a fejelő készség, a bátorság stb... stb... Egyszóval javul labdarúgásunk.

Néhány év távlatában érdemes volna megkérdezni: miben sikerült javulni? Az az érzésem, hogy nem történt javulás. Sőt! Tehát csináljuk, amit csinálunk — mert —, bár kellően nem bizonyítottan — de —, úgy véljük, hogy modern. Tízéves csepeli labdarúgó pályafutásom alatt (1958-tól és 59-től eltekintve) hetenként háromszor edzettünk. Később négyszer. Frissen él emlékezetemben, hogy milyen nagyiramú, küzdelmes hazai és nemzetközi mérkőzések sorozatát játszottuk! Mai értelemben véve is! És csak elvétve akadt olyan találkozó, amelynek a vége felé fáradtnak éreztem, éreztük magunkat. Ugyanakkor, a mai megnövekedett edzések általános fáradtságérzetet váltanak ki a játékosokban. A jelek legalább is erre utalnak. Persze az is lehet, hogy az utóbbi időben a képernyőn és a pályán látott játékosok némelyikének a magánéletével is baj van. Ezt nem tudom.

Egy biztos. A magyar labdarúgást még nem is olyan régen a másokkal szembeni technikai fölény jellemezte! Ma már ezen a téren is sokan elhagytak bennünket. Amikor elsőosztályú játékosok bosszantó labdakezelési hibáit látom, felmerül bennem a gondolat: hogyan kerülhettek a legjobbak közé? Való igaz, hogy a kibicnek semmi sem drága. Meg, hogy bírálni a legkönnyebb. Nos, nem akarok ilyesmibe esni. Csupán a labdarúgás iránti szeretetem diktálta, hogy tollat fogjak. A magyar labdarúgás féltése miatt helyes lenne megkérdezni magunktól, vajon jó úton haladunk-e? Ha igen, annak szívből örülnék és akkor elnézést is kérnék, hogy tévedtem. *Ughy Tibor*

Öreg fiú nem vén labdarúgó — Esztergomban sem

1

A tavaszi árvíz olyan erővel tört a szigetre, mintha mindent meg akart volna semmisíteni. A magasba szökő, széles törzsű fák övezte sporttelepet is. Aligha akadt tavaly sportpálya, ahol olyan magasan állt a víz a játéktéren, mint Esztergomban! Több, mint két méteres volt a szennyes áradat, és a hónapokig tartó „vendégeskedés" után hatalmas iszaptenger borította a helybeli Vasas-pályát. Ijesztő volt a kép...

— *Itt bizony aligha lesz már mérkőzés* — hajtogatták a borúlátók.

Egy rövid év mégis elég volt ahhoz, hogy az iszaptenger helyén gyönyörű zöld pázsit terüljön el, s a hatalmas gesztenyefák között újra pattogjon a labda. Május elsején ismét „pályát avatott" a Duna-parti sportkör. Az avató ugyan csak félig sikerült, a szurkolók közül sokan mégis sikernek könyvelték el a — félsikert is.

— *Egy évvel ezelőtt nagyobb áldozatra is hajlandók lettünk volna* — céloztak a Székesfehérvári MÁV elleni váratlan 0:0-ra.

2

Az év elején új edző került a csapathoz, bár Buzászky Jenő csak mint edző volt új Esztergomban, úgyszólván mindenki ismerte a kisvárosban. A szomszédos Dorogon ugyanis sokszor látták őt munka közben az esztergomiak is. Úgyis mint játékost, úgyis mint edzőt. A volt 49-szeres válogatott, ha a dorogiaktól el is szakadt, a labdarúgással nem tudott szakítani. Az E. Vasas vezetői hamar megkeresték, s öt hónapja az NB I-es csapatok nagypályái helyett NB II-es csapatok kispályáit járja az alaposan megsúlyosodott egykori kiváló hátvéd.

— *Jó kis csapatok vannak az NB II-ben, s véleményem szerint nagy a fejlődés az előző évekhez képest, mind csapatjátékban, mind a játékosok felkészültségét illetően. Ami az Esztergomi Vasast illeti, a sok adott gól ellenére, az együttes Achilles-sarka a támadósor, hiszen a legtöbb mérkőzésen csak egy, vagy egyetlen gólt sem sikerült rúgniuk csatárainknak.*

Ilyenek hallatán önkéntelenül arra a két mérkőzésre gondol az ember, amelyen az esztergomiak — mindkétszer — 7:0-ra győztek. Ilyen csúcsot ugyanis ritkán ér el csapat az NB-ben! Az edző mosolygott és — mértékkel méri a sikereket is.

— *Ezeken a találkozókon, bár az ellenfelek* (Veszprémi Haladás Petőfi, Mosonmagyaróvári TE) *védelmének a gyengesége is közrejátszott az eredmény kialakulásában, csatáraink bebizonyították, hogy több van bennük, mint amennyit jónéhány mérkőzésen eddig mutattak. Egy kétségtelen, mi nem játsszunk semmiféle mondvacsinált alakzatban, egyetlen cél vezet bennünket a 90 perc alatt: a biztonságos védőjáték mellett a támadás dominál...*

Hogy ezt a célt sokszor nem sikerült elérni?... Sok minden szükséges ehhez. Az edző még alig pár hónapos Esztergomban, úgyszólván éppen csak, hogy megismerte játékosait.

— *Még csak most alakul a keret, amelyből a jövő esztergomi csapata kikerül majd. Sok ugyan az öreg, jóval 25-ön felül van a csapat átlagéletkora, de nálunk is bebizonyosodott: „öreg fiú nem vén labdarúgó"... De jönnek a fiatalok is... Gyenge még legtöbbjük rúgótechnikája, sok az egylábas játékos, a védők hamar zavarba jönnek, s ilyenkor nagy a kapkodás hátul. De tanulni, fejlődni akarnak (annyit még nem rajzoltam soha, mint itt kedden és pénteken, amikor a tábla előtt is folyik az oktatás), s ez sok mindent megér. Ha elöl megy a játék, akkor nagy bajban van az ellenfél kapuja, illetve kapusa. Ilyenkor Kertes a karmester, aki a Dorogban eltöltött évek alatt megszerezte azt a tapasztalatot, amit most jól tud kamatoztatni. Körülötte pedig néhány igen tehetséges csatár játszik. Nem véletlen, hogy a góllövőlistán 3 esztergomi csatár, Kertes, Novák, Szendy neve a legelsők között van...*

Buzánszky az esztergomi fiúkkal

3

Esztergom — diákváros. Az volt régen, s az most is. A városban a fiatalok szeretik a labdarúgást, de az utánpótlás fellegváraiból, az iskolákból kikerült ifjak legtöbbjének az útja, ha végzett, máshová vezet. Így volt ez régen és így van ez, bizonyos fokig, ma is. Az NB I B felállítása előtt két éven át (1953, 1954) már volt a városnak NB II-es csapata, de aztán sokáig a megyei bajnokságban, ill. az NB III-ban küzdött az esztergomi 11. Most harmadik éve szerepel az E. Vasas az NB II-ben. Az egyidényes bajnokságban a 9., 1964-ben a 14., 1965-ben az igen előkelő 7. helyet vívta ki a csapat az NB II Nyugati csoportjában. Innen került annak idején Bödör, Lakat, Pálmai, Kertes, Takács Dorogra, ők sokáig erősségei voltak az NB I-es csapatnak. Innen ment Szombathelyre Hegedüs, aki elmenetele előtt az NB II gólkirálya volt. A múlt évben ketten, Pálmai és Kertes visszatértek, Kertes ma is szellemi vezére a csapatnak.

Esztergomban az év elején nagy reményeket fűztek Buzánszky Jenő szerepléséhez, edzői működéséhez. Az edző azonban — edző! Ő csak hétköznap van a játéktéren, akkor is „csak" oktat... A gólokat a csapat rúgja, illetve kapja. És végeredményben: az Esztergom eddig még nem keltett csalódást, nagygólarányú győzelmei pedig az NB II. szenzációi.

Nagy József

Az Esztergomi Vasas csapata

A siker külső — és belső feltételeiről

GONDOLATOK A VB ELÖTT

Az évnek nincs olyan napja, hogy valamelyik sportágban versenyzők ne készülnének fontos erőpróbákra, nemzetközi mérkőzésekre. Legtöbbször a sajtó is beszámol a készülődés fázisairól és nem egyszer lépésről-lépésre nyomon kíséri a tervek, célkitűzések megvalósításának útját, a vezetők nyilatkozatainak, a szakemberek kommentárjainak tükrében. Mint mostanában a labdarúgó VB-ről.

Sok mindenről szó esik ilyenkor. A rendelkezésre álló erők szakszerű felmérése mellett a konkrét programot is megismerhetjük, amelynek végrehajtása során a versenyzők bebizonyíthatják hogy személyükkel kapcsolatban a válogatók bizalma mennyire volt jogos, vagy milyen mértékű változtatásokra van szükség a kitűzött cél elérése érdekében.

Tehát van kitűzött cél. És ez az első lényeges momentum. De amenynyire lényeges, legalább annyira komplikált is. Mivel a kitűzött cél egyben meghatározza mind azt a cselekvés-sort is, amelyet elérésének, beváltásának érdekében meg kell tennünk. Ha a meglevő lehetőségek szintje felett határozzuk meg, a várható kudarc következményei hosszú időre visszavethetik a sportág, a versenyzők fejlődését. Ellenkező esetben pedig az elért siker hamis képet ad az erőviszonyokról és téves következtetésekre vezethet. Világos, hogy mindkét esetben negatív hatás jelentkezik.

Szükséges tehát röviden áttekinteni mindazokat a komponenseket, amelyeknek ismerete feltétlenül szükséges a cél meghatározásánál.

Az első talán a rendelkezésre álló tárgyi és személyi feltételek objektív felmérése.

Nagymértékű objektivitásra van itt szükség. A tárgyi feltételek rendszerint adottak, legfeljebb helyes csoportosításról, az edzés lehetőségek, felszerelések maximális kihasználásának megszervezéséről beszélhetünk. Ide tartozik a játékosok testi és lelki kondícióját biztosító intézkedések rögzítése is, szakemberek biztosítása — orvos, gyúró és egyre sürgetőbben a pszichológus — akik a felkészülés, és a versenyek, mérkőzések során fontos szerephez jutnak.

A modern felkészítés, az egyre kiélezettebb verseny előbb-utóbb megkívánja, sőt megköveteli, hogy

eddig ismeretlen, szokatlan módszereket is alkalmazzunk.

A túlzott konzervativizmus nagy veszély, szembe kell nézni vele. Nem elegendő a jól összeállított edzésterv, a megfelelő szakmai irányítás, — amely mindig többet és többet követel a játékosoktól, s maximális leterhelést ad nekik, maximális teljesítmény igénye mellett —, arról is gondoskodni kell, hogy megkapják mindazt az alátámasztást, segítséget, amelyet a tudomány különböző ágai — biológia, fiziológia, pszichológia — nyújt a szervezet egészséges akcióképességének fenntartásához.

És itt jelentkezik — a siker érdekében — a vezetők szerepe is, mivel az ő feladatuk mindezek átlátása és megértése. Aki a fejlődés ütemét nem veszi át, lemarad.

S máris

elérkeztünk a személyi feltételek problémájához.

Vezetők és vezetettek kettős ügye ez. Kettős, mert más és más feladatkört jelez, a szoros összefüggés hangoztatása mellett. Mindkettő emberi szinten is jelentkezik, nemcsak a szakmai kapcsolat terén. A közös bizalom kialakítása, a legelső tennivaló, mert enélkül levegőben lóg az egész munka, s örökösen az egyensúly felborulásával fenyeget. Sok értékes, befektetett energia szóródott már széjjel, ennek hiánya miatt. És akik a sikertelenség magyarázatát keresik, ritkán figyelnek erre és ezért a legtöbbször hamis eredményekhez jutnak, ami a további tévedések bölcsője.

Éppen ezért nemcsak a játékosok, de

a vezetők kiválogatása is lényeges és döntő szempont a sikerhez vezető úton.

A jó vezető logikus lendületet ad a munkának, annak minden változását előre érzékeli, benne él a folyamatban, a legapróbbnak látszó ügyektől kezdve, a legfontosabb döntésekig. Pontosan körülhatárolt és tartalmas kontaktusa van mindenkivel, akinek a legkisebb köze is van az ügyhöz, vissza-fogja a negatív tendenciákat és őrködik az önként vállalt fegyelem, a kialakított közösségi szellem felett.

A siker áldozatokat követel és ezt nagyon komolyan kell venni. A válogatás kötelező szempontja a játéktudás, a fizikai rátermettség mellett az, hogy a játékos tud-e hosszú távon áldozatot hozni a sikerért, vagy csak a rá erőszakolt fegyelem béklyóját vállalja. A kettő természetesen — minőségileg — nem ugyanaz. Ma már az edzések számát nehezen lehet emelni, tehát

az intenzitás kerül előtérbe.

És ezen keresztül a játékos magatartása, belátása mind elsődleges szempont. Ha önként vállalja az intenzív munkát, nemcsak a haszon lesz teljesebb és nagyobb, de a vezető, az edző dolga is könnyebbedik, nem kell erejét, figyelmét az ellenőrzésre pazarolnia.

Tehát nem közömbös, hogy kikkel dolgozik, kikre esik a választása. A játéktudás, a személyiség profil, a jellemkép egymást kell, hogy kiegészítsék. Mégpedig úgy, hogy a versenyző, mint ember is megfeleljen a követelményeknek. A konkrétan meghatározott, alapos felmérés után kitűzött célt csak így érheti el.

Ez alól alig van kivétel. Csak nagyon homogén, jól felépített közösség, csapat visel el egy-két „rendezetlenebb" életű, „szétesettebb" embert, s ezeket se probléma nélkül, könnyen. A rossz példa ragadósabb, mint a jó. Átmeneti visszaesések, fáradtságok idején, amikor a fizikai, lelki terheket nehéz elviselni, vagy éppen plusz feladat vállalása szükséges, ez az egy-két ember is komoly veszélyt jelenthet a többiekre.

A kövekező lépés

az esélyek helyes meghatározása, az ellenfelek, a mezőny tudásának, értékének koordinálása a saját tudással, ütőképességgel.

Ez sem könnyű feladat. Főleg a szubjektivitás túlnövesztése a veszély, előfordul, hogy nehezen látunk túl saját kerítésünkön és ami a közelünkben van, ami erősebben hat ránk, az irányítja ítéletünket is. A szakvezetésnek rendszerint módja van arra, hogy megnézze a riválisok mérkőzéseit, s személyesen is tapasztalatokat gyűjtsön. Így elkerülhető ez a veszély, főleg, ha a látottak helyes és következetes elemzésével jár együtt.

És mindezek alapján kialakítható

a helyes közvélemény,

a túlzott remények leépítése, de a jogos várakozás nyílt feltárása már csak azért is, mert a játékosokra visszahat környezetük hangulata: amit olvasnak, látnak, tudnak esélyeikről, az eleven folyamatot táplál bennük, amellyel számolni kell.

A londoni labdarúgó világbajnokságra történő felkészüléssel kapcsolatosan éreztük szükségét annak, hogy mindezt végiggondoljuk. A világsajtó tele van egymással homlokegyenest ellenkező véleményekkel, jóslásokkal. Előkészületi mérkőzések eredményeiről hallunk, s ahogy közeledik a várva várt időpont, annál magasabb hőfokon izzik a sikervágy, a győzelem, a jó helyezés kívánsága.

Ez alól mi magyarok sem vagyunk kivételek. Sikeresen, jól akarunk szerepelni. Éppen ezért a józan meggondolás, a még alaposabb, teljesebb körültekintés vezetőknek, játékosoknak egyaránt csak hasznára lehet.

Kautzky Norbert

EGY TEHETSÉG—VÁLASZÚTON

Higanymozgású gyerek. Ha cselez, jobbra, balra dőlnek a védők. Észre sem venni, hogyan, de máris ott terem az ellenfél kapuja előtt és kész a gólhelyzet.

...Így élt bennem Kocsis Lajos játékának az emléke a tavaly látottak alapján — akár az ifjúsági válogatott, akár a Salgótarján mérkőzéseit idéztem. A Labdarúgás januári számában. Kocsist jelöltem az „év csapatának" jobbösszekötőjéül.

Idén, az évad elején kíváncsian vártam, vajon mit nyújt egy évvel idősebben, higgadtabban.

Ismét ragyogóan cselezett — de néha többet, mint kellett volna. Újra sokszor került helyzetbe, de a hatodik fordulóig, a Dózsa elleni mérkőzésig még egyetlen egy gólt sem rúgott. Viszont azzal többször is felhívta magára a figyelmet, hogy nem tett egy lépést sem a labda megszerzéséért, ha csínbe kell menni, vagy ha nem pontos az átadás. Néha pedig 10—15 percre egyszerűen eltűnt és szinte keresni kellett, játszik-e Kocsis.

Vajon mi történhetett? Talán rá is ugyanaz a sors vár, mint több más, ragyogó tehetségű labdarúgóra, aki elveszett a névtelenségben — legtöbbnyire saját hibájából.

— Nem ezen az úton járok! — Ezt Kocsis határozottan állítja és edzője, Mészáros József is biztos benne, hogy a magyar futballnak ez a nagy ígérete újra megtalálja önmagát és talán már mire ezek a sorok megjelennek, jobb lesz, mint bármikor volt.

Az elmúlt ősz és az idei tavasz között rengeteg minden történt, ami nemcsak egy 19 éves fiatalember, hanem egy felnőtt életében is zavart, zökkenőt okozott volna.

Kezdődött azzal, hogy az átigazolások idején valóságos versenytárgyalások folytak a Kocsis-ügyben. Annakidején többször járt Budapesten, egy tekintélyes klub képviselője még azt is megmutatta, hol lesz a lakása. Végül Tarjánban maradt; a hűség és a józan megfontolás ezt diktálta.

Ezután a szülők gondja nehezedett rá. Gyerekfejjel neki kellett rendbehoznia Szegeden lakó szülei életét. Édesanyja és huga most már ott él vele Salgótarjánban, s talán az is megoldódik, hogy újra teljes lesz a család, az édesapa is megtalálja helyét Tarjánban.

Jöttek a felkészülés problémái. A rövid bajnoki szünetben Kocsis 8—9 kilót szedett magára. Először ezt a súlytöbbletet kellett leadni, aztán megszokni az új edző, Mészáros József által diktált iramot. Edzés kedden, két tréning szerdán, kettő csütörtökön, aztán megint egy pénteken és egy szombaton.

Eleinte soknak tűnt ez a munka, de most már arra is van példa, hogy Kocsis kedd, vagy péntek délelőtt „különórára" jelentkezik.

Ilyen edzésterhelés mellett nem lehet esténként kimaradni. Kocsis Lajost ugyan sosem vádolták túlzott szeszfogyasztással („Legfeljebb két-három kisfröccsöt iszom meg"), de szívesen eltáncolgatott és ilyenkor el-elfeledkezett az időről.

— A jövőben már ilyenjellegű gond sem lesz velem — mondja. — A nyáron nősülök. Szegedi kislányt veszek el. És ha otthon feleség vár rám, akkor mindig sietek majd haza. A feleség sosem olyan elnéző, mint az édesanya...

Tudomásul vette, hogy sajátos alkata miatt le kell mondani a legfinomabb falatokról. Amikor a Pesti Pedagógus-szállóban találkoztunk, a többiek a levest kanalazták. Ő ezt a fogást kihagyta és utána is keveset evett, édességet egyáltalán nem. Vacsorára pl. csak főzelékfélét, tojást fogyaszt, a kalóriát a reggelivel próbálja biztosítani.

— Aki ennyire hízékony mint én, az tudjon lemondani az evésről a sport érdekében...

Ez pedig már határozottan akaraterő megnyilvánulása. S hogy Kocsisból valóban nagy játékos legyen, annak első feltétele az akarat.

— Tudom, hogy így van. A mérkőzés előtt mindig el is szánom magam arra, hogy küzdök, ameddig csak bírok. De amikor elfog a játék sajátos légköre, akkor nem gondolok arra az elismerésre, ami egy sikeres mérkőzés után következik, vagy arra az örömre, amit egy gól, egy győzelem jelent. Elfelejtek mindent, s elfog egy sajátos hangulat, ami azt súgja: minek küzdjek, minek gürcöljek, hiszen nem megy semmi. Teljesen le tudok törni, ha nem kapok labdát — vagy csak rosszakat — és könnyen visszahúzódom, ha egyszer-egyszer betart az ellenfél. Egyszóval hamar feladom a harcot. A mérkőzés után pedig megintcsak bánom — őszintén bánom — hogy nem volt bennem több dac, küzdőképesség. És néha — különösen pesti csapatok ellen idegenben — nagyon egyedül érzem magam ott elöl.

— Ilyenkor lenne szükség, az eddiginél jóval több mozgásra, az állandó helyváltoztatásra, hogy megszabaduljon a védőktől — szól közbe az edző. — Kocsisnak minden adottsága megvan ahhoz, hogy kiváló csatárrá fejlődjék. Robbanékony, jól cselez, szinte páratlan az irányváltoztató, súlypontáthelyező képessége. Remek érzéke van ahhoz, hogy helyzetbe kerüljön. Csak az a baj, hogy ezeket az értékes adottságokat nem mindig használja a csapat érdekében. Még egy gólhelyzetet is képes feláldozni egy szép cselért. És természetesen még a „labdarúgó-szakmában" is van mit tanulnia. Nincs pl. minden rendben a lövések pontosságával, a helyzetkihasználással és a fejeléssel. Kocsis jól megtanulhatna fejelni, hiszen hibátlan a ritmusérzéke, ő a csapat legruganyosabb játékosa és bár csak 167 cm magas, a jól megtermett játékosok elől is képes lenne elfejelni a labdát.

Kocsis egy pillanatig sem vitatja az edzői kritika jogosságát. Rendkívül rokonszenves vonása ennek a fiúnak, hogy tisztában van a hibáival és látszik rajta, hogy akar is ezeken javítani. Határozott célja van: bekerülni a válogatottba és szerepelni a mexikói olimpián. S erről nemcsak álmodozik, hanem a célért tenni is akar.

Zsolt Róbert

Herrera II. marad

A Juventus csapata ebben a szezonban sok csalódást okozott híveinek. A védelem eleinte nagyon jól játszott, később azonban a csatársor gyenge teljesítményei ezt a formációt is kikezdték. A torinóiak edzője, a paraguayi Heriberto Herrera, akit Olaszországban Herrera II-nek neveznek, megpróbálkozott mindenféle formában, hogy a csapat megingott egyensúlyát ismét megerősítse. Miután azonban a Juventus elsősorban védekező játékot folytatott, a közönség nem volt a teljesítményekkel megelégedve, — sokan az egyesület hívei közül Herrera II terhére írták az együttes visszaesését, ami szerintük elsősorban azért következett be, mert az edző határozott kívánságára a kiváló, de makrancos argentínszármazású csatárt Sivorit, eladták a nápolyiaknak. (A Napoli jó bajnoki helyezése nem utolsó sorban Sivorinak, no és Altafininak köszönhető.)

A Juventus vezetősége azonban kellő önbírálattal rendelkezett és belátta, hogy elmulasztotta idejében gondoskodni a csapat megfelelő megerősítéséről, az eltávozott Sivori és a francia Combin pótlásáról.

Mindenki azt várta, aki az olasz viszonyokat ismeri, hogy a kudarcok hatása alatt a Juventus vezetősége felmond Herrera II-nek és helyette más edzőt szerződtet. Minden szabály alól van azonban kivétel és úgy látszik Olaszországban sem mondanak fel azonnal mindenkinek, aki nem tud megfelelő eredményeket felmutatni, mert Herrera II-t, a klub vezetői további egy évre szerződtették. A sikertelenség ellenére, ami azt mutatja, hogy továbbra is bíznak az edző szakértelmében.

Tizennyolc magyar labdarúgó

A nemzetközi labdarúgó élet zaja elcsendesült. Mint színházban az első csengetés után, a közönség várakozó figyelme az egyelőre lehullott függönyre koncentrálódik. Inkább érezzük, mint tudjuk, hogy a láthatatlan színpadon a rendezők, ügyelők, színészek hada lábujjhegyen ugyan, de szorgoskodik. Az utolsó simításokat végzik.

Mi magyarok is ott ülünk a nagy terem egyik székén, s aggódva szurkolunk a tizenhat főszereplő egyikéért, a hazánk színeinek képviseletére készülő csapatért.

Mit várhatunk? Vajon megtettünk-e mindent a sikeres szereplés érdekében? Van még időnk bőven, fussuk át gondolatban az elmúlt hat hónapot, az annyit vitatott felkészülést.

Negyvenhét játékost próbáltak ki a két keretben

A magyar válogatott felkészítési tervének a fontosabb célkitűzései közismertek. A tavalyi dél-amerikai túrán a szakvezetők előzetesen tájékozódtak néhány fiatal játékosnak a tehetségét illetően és azt igyekeztek felmérni, hogy az eltérő stílusú ellenfelekkel szemben hogyan állnak helyt a különböző csapatrészek. Idén, a meglehetősen zaklatott alapozás után — az Újpesti Dózsa, az FTC és a Bp Honvéd, tehát a válogatott zömét adó három nagycsapat fontos kupa-mérkőzésekre készült —, március 14-én gyűltek össze először a meghívott játékosok, hogy *fehérek* és *pirosak* néven nekikezdjenek az összehangolt munkának.

A cél az volt, hogy

1. széles körből válogatva, minden posztra a legmegfelelőbb játékost kutassák fel,

2. valamennyi A-keretbelinek meglegyen a megfelelő helyettese, aki szükség esetén, akár a VB-n is helyettesíteni tudja.

A csapat összeállítása mindig sokat vitatott kérdés. A számok azonban azt bizonyítják, hogy a felmérés széleskörű volt, valamennyi számbajöhető játékosunk lehetőséget kapott (a fehéreknél 22, a pirosaknál 25), hogy képességeit a válogatott keretekben bebizonyíthassa.

A csapatkeresést szolgáló tíz előkészületi mérkőzésen — a Juventus elleni 2:1-es találkozót már nem vettük számításba — negyvenheten szerepeltek a fehérek és a pirosak együttesében. A tulajdonképpeni első csapatról, a fehérekről készült táblázatból bárki nyomon követheti a szakvezetők csapatépítési munkáját, gondjait. Az első pillantásra észrevehető, hogy milyen posztokra sikerült aránylag hamar megtalálni a megfelelő játékost, s hol szorított, vagy szorít most is a cipő.

Cikkünket három táblázattal teszszük szemléltetőbbé. Ezen az oldalon fent az eredmények, alul, mindkét oldalon a fehérek csapatában szóhoz jutottak, a túlsó oldalon pedig a fehérek góllövőiről adunk ismertetést.

Mivel az ellenfelek tudása között igen nagy eltérések voltak, messzemenő következtetéseket a táblázatok adataiból nem szabad levonni. Mégis figyelmeztető, hogy

1. keveset lőnek a 16-oson kívülről a játékosok

Az első tíz előkészületi mérkőzés eredménye

I. Márc. 16.:
Fehérek—Dunaújváros 6:2 (4:2)
Pirosak—Tatabánya 3:0 (2:0)

II. Márc. 23.:
Fehérek—Salgótarján 4:1 (2:0)
Pirosak—Dorogi Bányász 2:0 (0:0)

III. Márc. 30.:
Pirosak—DVTK 3:2 (0:1)

Márc. 31.:
Budapest—Grashoppers 6:1 (2:1)

IV. Ápr. 6.:
Bukarest—Budapest 2:1 (1:1)
Pirosak—Ózd 6:0 (5:0)

V. Ápr. 13.:
Budapest—Panathinaikosz 3:1 (3:1)
Pirosak—Pécsi Dózsa 6:3 (4:2)

VI. Ápr. 19.:
NSZK válogatott—Pirosak 1:0 (0:0)

Ápr. 20.:
Budapest—Dinamo Zágráb 1:1 (1:1)

VII. Ápr. 27.:
Budapest—Bukarest 3:0 (0:0)
Pirosak—Győr 2:1 (1:1)

VIII. Máj. 3.:
Magyarország—Lengyelország 1:1 (0:0)

Máj. 4.:
Pirosak—Fiorentina 0:0

IX. Máj. 7.:
Pirosak—Jugoszlávia B 2:1 (1:0)

Máj. 8.:
Jugoszlávia—Magyarország 2:0 (1:0)

X. Máj. 11.:
Pirosak—Dunaújváros 5:0 (3:0)
Budapest—RC Strasbourg 6:2 (4:1)

	I.	II.	III.	IV.	V.
Kapus	Gelei	Gelei Szentmihályi	Gelei Szentmihályi	Gelei Szentmihályi	Szentmihályi
Jobbhátvéd	Káposzta	Káposzta	Káposzta	Káposzta	Káposzta
Középhátvéd	Mátrai Mészöly	Mátrai Mészöly	Mátrai Mészöly	Mátrai Mészöly	Mátrai
„Beállós"	Máté	Máté	Máté	Sóvári	Sóvári
Balhátvéd	Ihász	Ihász	Ihász	Ihász	Ihász
Jobbfedezet	Nagy	Juhász	Varga	Varga	Varga Mathesz
Balfedezet	Rákosi	Varga	Rákosi	Rákosi Mathesz	Mathesz
Jobbszélső	Bene	Bene	Bene	Bene	Molnár
Jobbösszekötő	Varga	Albert	Farkas	Tichy	Albert
Balösszekötő	Farkas	Farkas	Albert	Farkas	Farkas
Balszélső	Fenyvesi	Fenyvesi	Fenyvesi	Fenyvesi	Fenyvesi

ANGLIÁBA tart...

2. veszélytelenek voltak a szögleteik és a szabadrúgásaik,

3. Albert kivételével nincs jól fejelő játékosunk, ezért a kapu elé ívelgetés helyett előnyben részesíthetnénk az élesen belőtt labdákat.

A fehérek (Budapest, s Magyarország válogatottja néven is) az első tíz mérkőzésen összesen 31 gólt rúgtak. Ezek statisztikája:

A góllövő lista vezetője Farkas 12 góllal. Utána a sorrend: **Albert 8, Bene 4, Fenyvesi 3, Nagy I. 2, Varga és Mátrai 1—1** góllal.

Hány méterről estek a gólok?

1—3 m	3—5 m	5—10 m	10—16 m	16 m
Albert	Mátrai	Farkas (6)	Albert (2)	Farkas (2)
Nagy	Farkas (3)	Albert (5)	Fenyvesi	Bene
	Bene	Fenyvesi (2)	Farkas	
	Varga	Nagy I.	Bene	
		Bene		

Fejesből gólt ért el **Mátrai** (az I-ső mérkőzésen), **Varga** (I), **Albert** (II), **Albert** (V), **Farkas** (VI).

Szögletből egyszer volt eredményes a válogatott: **Varga** (I).

Egy szabadrúgást tudtak értékesíteni: Bene (VIII).

És volt egy 11-es is: Albert (III).

Nem a számok játszanak

A jugoszlávok ellen, Zágrábban elvesztett mérkőzés után százával érkeztek a levelek az MLSZ-be, tiltakozásként a válogatott új, a magyar labdarúgás hagyományait semmibevevő taktikai hadrendje (felállása) ellen. A szakvezetők állták az ostromot, s ma is meg vannak győződve arról, hogy helyesen cselekedtek, mert jelenleg nincs két olyan labdarúgónk, aki a 4—2—4-ben kielégítően el tudná látni a középpályás játékos feladatkörét. A csapatépítést dokumentáló táblázatból kiolvasható, hogy talán ezeken a posztokon folyt a legszélesebbkörű, legtovább tartó kutatás, kísérletezés — eredménytelenül. A koratavaszi kupa-mérkőzések, a dél-amerikai válogatott találkozók ezzel szemben felhívták a figyelmet arra, hogy a védelmünk — rendkívül „gólerős"! Az élcsapatokban játszó hátvédek elszoktak a szoros, fegyelmezett emberfogástól, mert a hazai mérkőzések többségén vagy egyáltalán nincs emberük, vagy olyan csatárokkal találkoznak, akikkel szemben a hibákat ki tudják javítani (gyorsabbak, mozgékonyabbak náluk stb.).

A brazil, a portugál és az újabban ismét sokat dicsért bolgár támadókkal szemben az ilyen hibák végzetesek lehetnek a VB-n. Ezek a helyzetek szülték az 1—1—4—3—2-őt, vagy az ebből alkalomszerűen formálódó 1—1—4—2—3-at.

A számok Magyarországon riasztólag hatnak, mert mi — és sajnos, sokszor a játékosok is — emögött a jelölés mögött a játékot bilincsbeverő kényszert vélünk felfedezni. Pedig azt mindenki tudja, hogy nem a számok játszanak!

Van egy találó mondás a korszerű játékra: „védelemben legyünk eggyel többen, támadásban pedig — minél többen!"... Erre törekszik az egész világ, s a mi csapatunk is csak akkor tud helytállni, ha a játékosaink a nehéz sorozatmérkőzéseken is be tudják játszani az egész pályát. Ha a csatárok védekeznek is, a védők pedig támadnak is!...

Mert az új hadrend, a sepregető beiktatása egyáltalán nem jelenti azt, hogy egyoldalúan védekező alapállásból akarjuk felvenni a küzdelmet akár a brazílokkal szemben is. Ez végzetes hiba lenne, hiszen még itthon, a bajnoki mérkőzéseken is nem egyszer bebizonyosodott, hogy az a csatársor, amely a mérkőzésidő nagy részében ostrom alatt tartja az ellenfél kapuját, még a leglelkesebb, legönfeláldozóbb védelemben is megtalálja a rést, s általában egy-két gólt szerez. A vesztes pozícióból váltásra kényszerülés, az átmenet nélküli kitámadás pedig majdnem mindig szétszedi a csapatot, a taktikai csőd beismerését jelenti, s még súlyosabb vereséget eredményezhet.

A szakvezetők éppen azért, hogy ezt elkerüljék, az erők átcsoportosításával a félpálya környékéig előre akarják tólni a védelem hatáskörét. És ez a „szűrőfal", valamint a hátul söprögető gyors Mátrai megkönnyítené a szélsőhátvédek gondját: merjenek-e bátran előretörni, vagy inkább fedezzék azt a területet, amelyen éppen most nincs ugyan csatár, de bármelyik pillanatban ide is áthelyeződhet az ellenfél kezdeményezése?!...

VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
Szentmihályi	Szentmihályi	Szentmihályi	Gelei	Szentmihályi
Káposzta	Káposzta	Káposzta	Káposzta	Káposzta
Mészöly	Mészöly	Mészöly	Mátrai	Mátrai
Sóvári	Dunai	Dunai	Dunai	Dunai
Ihász	Sóvári	Sóvári	Sóvári	Sóvári
Varga Mathesz	Mathesz	Mathesz	Mészöly	Mészöly Mathesz
Mathesz	Nagy	Nagy	Nagy	Nagy
Molnár	Bene	Bene	Bene	Bene
Albert	Albert	Göröcs	Varga	Varga
Farkas	Farkas	Farkas	Farkas	Göröcs Molnár
Fenyvesi	Fenyvesi	Fenyvesi	Fenyvesi Molnár	Farkas

Vérmes reményeink nem lehetnek

Védekező, vagy pontosabban biztonsági alapállásból ellentámadásokra építeni, elfogadni az „okos nyúl"

Skoblar lő: 2:0 Jugoszlávia javára

esélyeit, önéreztet sértő perspektíva, ha — a sportba mindenáron bele akarjuk keverni az oda nem illő érzelmeket. De — hiába ráncigáljuk a hajdan éles kardunkat, ha az már berozsdásodott! ... Most nincsenek világhíres sztárjaink — igaz, hogy amikor hét-nyolc volt, akkor is csalódtunk; beleestünk egy „okos nyúl", Sepp Herberger csapdájába —, arra kell törekedni tehát, hogy szerényebb képességű játékosaink egységes, küzdenitudó, harcos csapattá kovácsolódjanak össze. Olyan légkört teremtsünk számukra, amely lelkesíti, bátorítja őket, s hozzásegít igazi tudásunk érvényre juttatásához. Sőt — mert erre is volt már példa — önmaguk felülmúlásához!

A felkészülés nem volt zavarmentes. Fájdalmas vereségeket szenvedtünk, a szakvezetők néhány kísérlete hiábavaló idő- és energia-pocsékolásnak bizonyult. Ma sincs a válogatottnak például második balszélsője, s eléggé kétséges, hogy a kényszerből csak néhány héttel ezelőtt elhatározott taktikai változtatást be tudták-e kellően idegezni a játékosok.

Az ellenfeleink — legalábbis a brazílok és a portugálok — papíron esélyesebbek mint mi vagyunk, sőt — a brazílok a VB elsőszámú favoritjai.

Ennek ellenére nem vagyunk mi sem esélytelenek.

Van a túlzott derülátás és a pesszimizmus között egy egészséges középút is. Feltétlenül számolni kell a reális lehetőségekkel, a nagy ellenfelekkel. De ebbe a felmérésbe beletartozik az is, hogy csapatunk — lelkileg, fizikailag és taktikailag jól felkészülten — igenis alkalmas nagy ellenfelek elleni helytállásra is.

Borbély Pál

Farkas elől Pantelics ment. (MTI Foto, Petrovits L. felv.)

Volt egyszer egy futballista...

Volt egyszer egy futballista, nyurga, szőke fiú. Tizenhét éve, 1949-ben öltötte magára először a tarjáni, fekete salakos pályán a fekete-fehér dresszt.

Nem volt túlságosan vonzó az a pálya. Ha egy-egy összecsapás után a földre került, a salak otthagyta éles nyomát a combján, hátán, derekán. Egy-egy kiadós edzés, vagy hevesiramú mérkőzés után olyan feketék voltak a fiúk, mintha a pálya alatt, a bányában töltötték volna a másfél órát.

De a dresszen, éppen a szív fölött ott volt a SalBTC emblémája és Szojka Feri emlékezett még azokra a fiúkra, akik ennek a jelvénynek megbecsülést szereztek, s akik ezen a rossz salakos pályán nőttek naggyá. Olyan naggyá például, mint Zsengellér „Ábel".

Ő persze a legnagyobb volt. Hamar el is vitték Újpestre innen, ott lett sokszoros válogatott és Európa legjobb futballistája.

Szojka Feri egyikre sem gondolt. Illetve, ki tudja?... Ki tudja, mi forog egy húszéves fiú fejében? Sokszor még ő, maga sem. Szeretett futballozni és szerette Salgótarjánt — annyi egyelőre elég is volt neki.

A csapat egyébként váltakozó szerencsével és váltakozó eredménnyel szerepelt akkoriban. Ahogyan ez már a labdarúgásban történni szokott. A csapat jórészt az NB I-ben maradásért harcolt. Pedig olyan játékosai voltak ezekben az időkben is, mint Csuberda, Csáky, Vilezsál.

És az ország labdarúgó szurkolói lassanként egy új nevet is kezdtek megtanulni, tisztelettel emlegetni: Szojka Ferencét.

A fiú azonban erről — szerencsére — egyébként még semmit sem tudott. Ő csak rúgta a labdát. Egyre jobban. A jobbfedezet posztján. Ez felelt meg leginkább alkatának, vérmérsékletének, stílusának. Ennek a feladatkörnek is a támadó-jellegű változata.

Nem lehet azt mondani, hogy ez a nyurga, szőke fiú túlságosan szerencsésen választott volna posztot, ott a Karancs alján. Ugyanebben az időszakban, ugyanezen a poszton futballozott ugyanis akkoriban a világ talán két legjobb fedezetjátékosa: Bozsik József és Kovács Imre. Ha hordott szívében, agyában titkos vágyakat, ki nem mondott reménységeket, hát a világ egyetlen fogadóirodája sem adott volna megvalósulásukra egyetlen fillért sem.

Mégis válogatott lett. A futball történetében eddigi legeredményesebb magyar válogatottban. Nem egyszer, de huszonhétszer ölthette magára a címeres mezt. Anélkül, hogy egyetlen egyszer is csalódást okozott volna.

Ilyen ember. Következetes. Amit vállal, azt véghez viszi. Előfordult, hogy nem volt a legjobb formában, de hogy ne akarjon, az nem fordulhatott elő! Ilyen ember. Elmehetett volna Budapestre, máshová is futballozni — előmenetelért, könnyebb életért, jobb anyagi feltételekért, ahogyan ezt a többi kiemelkedő tudású palócországi labdarúgók is tették. Ő maradt. Neki a nagy hazán belül Salgótarján a kis haza, a Karancs a világ legkedvesebb hegye, a fekete-fehér a legjobb színösszeállítás, olyan, amelyik — legalábbis az ő szívében — egyáltalán nincs kitéve a divat hóbortos, szeszélyes változásainak. Ilyen ember.

Akik még látták futballozni, ma már úgy beszélnek róla is, mint a többi nógrádi labdarúgó hősről. Bekerült ebbe az emberek, drukkerek, szájhagyományán épülő óriás pantheonba. Akik számontartják az ilyesmit, azok ma már így sorolják: Zsengellér, Csuberda, Csáky, Vilezsál, Szojka. És talán csak kevésnek jut eszébe közülük, hogy ez a nyurga, szőke fiú egyetlen tulajdonságával, az összes többi fölé nőtt. A legjobbak fölé. És nemcsak Tarjánban. Országosan tanulhatnának tőle, országosan mutatott példát — hűségből.

Amikor hosszú sérülése után, a tavalyi szezonban úgy látta az edző, hogy szükség volna rá, egy pillanat alatt elfelejtette minden nyugalomba vonulási szándékát. Emlékszem olyan mérkőzésre, amelynek kilencvenedik percében ő egyenlített ki. A lába a helyén volt, megint egyszer. Vagy nem is a lába?... Igaz, az rúgta be a labdát. De a lábát, ezen a — ki tudja hányadik — kilencven percen keresztül a szíve hajtotta, irányította. Ilyen ember.

Búcsú a pályától és — a sporttársaktól

Most nyugalomba vonult. Végleg. Volt egyszer egy futballista, nyurga, szőke, fiú. Tizenhét éve, 1949-ben öltötte magára először a tarjáni, fekete salakos pályán a fekete-fehér dresszt. És ott is vette le utoljára, 1966-ban.

Nem volt túlságosan vonzó a pálya. Ő mégis kitartott mellette. Jóban és rosszban. Ilyen ember Szojka Ferenc.

Volt egyszer egy futballistánk — mondogatják mostanában a Karancs alján a szurkolók. Megint rosszul megy a csapatnak. Pedig jól játszanak, mindent elkövetnek a fiatalok, csak valahogy — semmi sem sikerül. Valami, vagy valaki hiányzik mellőlük. Pedig talán köztük is van már Szojka Feri. De ahhoz, hogy ezt észre vegye Kocsis, Szalay, Jeck, Básti, Kökény, Toldi — ehhez Szojka Feri kell.

Volt egyszer egy futballista a Salgótarjáni Bányász csapatánál. Úgy hívták, Szojka Ferenc. Most nyugalomba vonult a futballista, hogy feltámadjon, mint szakosztályvezető. Hátha ezen a poszton is válogatott lesz?! Mi kívánjuk neki. Megérdemli.

Csillag István

PELÉ A PANOPTIKUMBAN

Madame Tussauds világhírű panoptikumába is bevonult a VB. A bal oldali képünkön éppen Pelé viaszszobrán végzik az utolsó simításokat. Jobboldalt Sir Stanley Matthews viaszszobra. Az első pillantásra látható, hogy Matthews szobra mennyire élethűbb. (MTI Külföldi Képszolgálat, Keystone felvétel)

Gól, gól, gól...

5:5 arányban 10 gól esett a Tottenham Hotspurs—Aston Villa bajnoki mérkőzésen. Itt éppen Browns, a Tottenham középcsatára talál a hálóba. (MTI Külföldi Képszolgálat, Sport & General felvétele)

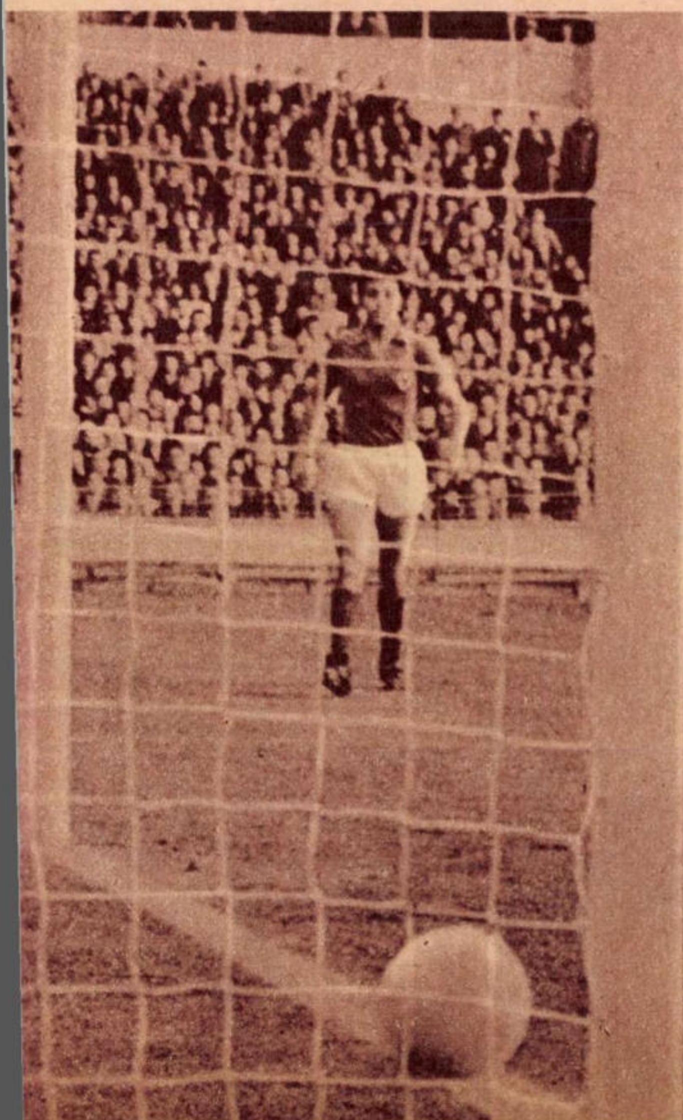

GÓL, GÓL, GÓL

A fenti képen Serena gólja látható a Real Madrid—Partizán BEK-döntőn. A Reál győzött 2:1-re. (MTI Külföldi Képszlogálat, UPI felv.)

Az alsó kép az Anglia—Jugoszlávia (2:0) mérkőzésen készült. Jimmy Greaves (a képen nem látható) már a 9. percben megszerezte az angolok első gólját. (MTI Foto, Sport & General felvétele)

Egyelőre csak Gento emlékeztet a régi Reálra

A valósággal önkívületi állapotba esett nézők százai betódultak a brüsszeli Heysel stadion gyepszőnyegére, diadaltáncot jártak, kergették a győztes spanyol játékosokat, apró darabokra szaggatva vitték el emlékbe a hatodszor is Bajnokcsapatok EK győztes Real Madrid híres, fehér mezét.

Az idei Bajnokcsapatok Európa Kupa döntő egyik bizonyítványa, hogy a nemzetközi sajtó hasábjain a fenti sorok előbb olvashatók a gólok leírásánál és a játék értékelésénél. Márpedig vékony kilencven perc az, amelyben a szurkolók és nem a játékosok adják a szenzációt a tudósítások alapjául. Való igaz — erről a televízió jóvoltából a magyar sportrajongók ezrei is meggyőződhettek —, hogy a várvavárt futballfesztivál helyett inkább a megrészegedett nézők groteszk „játéka" marad meg hosszabb időre az emlékezetben. A látványos labdarúgás hívei ismét csalódtak egyet, mert az öreg kontinens bajnokainak rostáján végigjutott Real Madrid és Partizán Brüsszelben bizony nem a régi szép futballdélutánok emlékét elevenítették fel.

A szakértők és a közönség bizonyosfokú csalódásában több jelentős tényező közrejátszott.

Mindenekelőtt az, hogy a 11. BEK döntőjére a labdarúgás rajongói egészen más szereplőket vártak. Nevezetesen mindenképpen az Internazionalét, melléje elsősorban a Manchester Unitedet, sőt amikor még nem dőlt el a négybejutás, a Benficát is finalistának jósolták. Csak utánuk, lemaradva futott a Real és a Partizán, így a döntő párosítása eleve mínuszról indította a kritikusokat. S miután Brüsszel volt az EK döntő színhelye, a Real Madriddal kapcsolatban körülbelül úgy megmaradtak az igények, mint nálunk a régi, „arany válogatott" jó napjairól. A Reál ugyanis 1958. május 28-án már játszott EK döntőt a belga fővárosban (hosszabbítás után 3:2-re nyert a Milan ellen), s az akkori 120 percet nem felejtette el sem a belga sajtó, sem a belga szurkoló. A jó játék varázsa megmaradt, csak a szurkolók felejtették el, hogy a nyolc évvel ezelőtti EK finálében a sztárok serege szerepelt — pl. Santamaria, Zarraga, Kopa, Di Stefano, Rial, Gento, illetve Fontana, Maldini, Liedholm, Schiaffino, Grillo stb. — a mostani 22 játékos közül viszont csak Gento neve csengett márkásan, 21 társa elég távol jár még az extra minősítéstől. Jól ítélt az a hírügynökségi tudósító, aki brüsszeli, távirati jelentésében ezt emelte ki:

„Az európai klubcsapat ranglista a régi képet mutatja, hiszen megint a Real Madrid védi az Európa Kupát. A játék azonban messze van a régitől, s szomorúan kell nyugtáznunk, hogy a hajdani ragyogás elérése távoli reménynek tűnik."

Úgy igaz,

kupát nyert a Real Madrid, de csatát nem,

senkitől sem kapta meg a szinte már protokolból kijáró hangzatos jelzőket. S amíg a Di Stefano vezette csapat látványos, gólokban gazdag játéka kívánkozott mindig az újságírók tollára, addig most nem győzték eleget hangoztatni a semleges szakértők, hogy ezúttal a gyorsaság, a lelkesedés, a fiatalság és az energia döntötte el a csatát a spanyolok javára.

Valóban így volt. A Partizán szebb és szellemesebb labdarúgással rukkolt ki, mint híres partnere. A jugoszláv bajnok helyzetei is tervszerű, szép támadások után alakultak ki, míg a spanyolok akcióit például a belga sajtó is rendezetlennek, olyan majd csak lesz valahogy rohamnak, egyének pillanatnyi inspirációinak minősítette. Az egyik oldalon tehát ott volt a régi Reál-csillagok játszani vágyása — ezt a Partizán hozta — a másik oldalon pedig az erő és a lendület. Két prima karosszériával rendelkező autó futott versenyt, s az döntött, hogy az újabb kiadású a küzdelem kritikus szakaszában újabb sebességre tudott kapcsolni, ugyanakkor a másik motorja köhögni kezdett...

A Real Madrid így, a Real Madrid úgy... Nem száll hozsanna a szenyorok és szenyoriták rajongásig szeretett klubjához, de az idei BEK győztes értékelésénél mégsem szabad elfelejteni, hogy ez a fiatal együttes amíg hatodszor is BEK-t nyert, győzött a Feijenoord, a Kilmarnock, az Anderlecht, az Internazionale és a Partizán ellen. Akárhogy is vesszük, szép ez a lista, s ha történetesen félévvel ezelőtt felsorolja valaki ezeket a csapatokat, mindenki azt mondja: aki ezeken keresztüljut és a döntőben is nyer, az mindenképpen megérdemli az Európa Kupát.

A Real Madridnak ma

nincsenek a régiekhez hasonló klasszis játékosai.

Munoz, a csapat tehetséges, intelligens edzője a lehetőségekhez szabta a hadrendet, a fiatalok erejére, gyor-

Pirri gólja Madridban az Internazionale elleni BEK-elődöntőn. Ezzel a góllal jutott a Real a döntőbe. (MTI Külföldi Képszolgálat, Fotofiel felv.)

ságára alapította csapata játékát. A szinte páratlan fizikai felkészültség a régi sikereket folytató új Real elsőszámú fegyvere, s ez a fegyver rendkívül veszélyes.

Mindezek szép dicséretnek is beillenek, de azért mindenütt nagyobb helyet kap az a megállapítás, miszerint:

„A Reál fiatal csapatának nagy utat kell megtennie ahhoz, hogy egyáltalán össze lehessen hasonlítani a régiekkel. Fiataljai között még nincs európai csillag, de Amancio és Zocco rövidesen az lehet. Gento pedig még mindig az.

Igen, Francisco Gento. Ez a mindinkább teltidomú, 34. évében járó balszélső a brüsszeli döntőn is csapata és a mezőny egyik legjobbjának bizonyult. Az első félidő kapkodásában Gento vezényelte nyugalomra partnereit, szünet után pedig, amikor megindult a spanyol henger,

újra csak Gentónál volt a karmesteri pálca.

Mint a forgószél, úgy viharzott különböző helyeken az ellenfél kapuja felé, úgy tűnt, hogy el sem lehet tőle venni a labdát. A meccs után pedig ez a veterán harcos, kezében az évekkel ezelőtt elvesztett kupával, olyan táncot lejtett, hogy az ifjú, táncért bolonduló teenagerek is megirigyelhették volna. Gento a kontinens legrangosabb játékosa lett. Egyedül ő játszott mind a 11 Európa Kupában, s egyedül ő az, aki hat EK-győzelem születésében szorgoskodott.

* *

A Real Madrid az 1965—66. évi BEK legjobbja lett, s legjobbja e rendkívül népszerű küzdelemsorozat (11 év 579 BEK mérkőzését több mint 22 millió 300 ezer néző látta) tizenegy esztendős történetének is. A Bajnokcsapatok Európa Kupában rajthoz állt 106 csapat közül a madridi fehérek az egyetlenek, akik minden alkalommal elindultak a L'Equipe francia sportlap serlegéért, s ott lesznek a 12. versengésben is. Több BEK-meccset játszottak, mint például a Benfica, Internazionale együttvéve. Bernabeu igazgató csapata 75. Bajnokcsapatok Európa Kupa mérkőzésén (51 győzelem, 9 döntetlen, 15 vereség, 215 adott és 89 kapott gól) lett tizenegy esetből hatodszor a híres trófea birtokosa.

Érdemes az idei győztesek névsorával zárni BEK-beszámolót.

Az együttes elsőszámú kapusa Betancourt, aki a brüsszeli döntőben sérülés miatt nem szerepelt. A Kanári szigetekről származó, erőteljes felépítésű, elsősorban a kapuvonalon kiváló, 28 éves játékos a Reál csapatából a spanyol válogatottba is bekerült. Araquistain 28 éves, az Inter elleni milánói és a brüsszeli

A döntő győztes tizenegye. Álló sor balról: Araquistain, Pachin, De Felipe, Sanchiz, Pirri, Zoco. Guggol: Serena, Amancio, Grosso, Velazquez és zászlóval a kezében Gento a csapatkapitány. (MTI Külföldi Képszolgálat, Photo Belga felv.)

döntő mérkőzésen védett, öt év óta a Reál játékosa,

éppen Budapesten, a Vasas ellen debütált a Reál színeiben.

Ő védte Chilében a spanyol válogatott kapuját. A hátvédsorban a túlzott keménységéről híres, jobb és bal oldalon egyaránt kiváló teljesítményre képes, sokszoros válogatott Pachin (27), a kitűnő Zoco (26) — aki 6-os számmal a mezén második középhátvédet játszik és a Reál minden EK-mérkőzésén szerepelt 1962 óta, valamint az ugyancsak válogatott, nagytechnikájú, egy éve a Reálban játszó barcelonai Sanchiz (27) mellett De Felipe egészen fiatal, 21 éves, a Reál ifjúsági csapatából került az együttesbe.

A dúsgazdag madridi klubban alaposan megváltoztak azok az idők, amikor jóformán csak külföldi sztárokkal erősítettek. De Felipén kívül

még két sajátnevelésű fiatal játékos

szerepel a csapatban. A vékonydongájú, de óriási munkabírású, hátravont balösszekötőt játszó Velazquez (23) és a középcsatár Grosso (22). A fejjátékáról híres középcsatár, akárcsak De Felipe, tagja volt annak a spanyol amatőr csapatnak, amely 1964-ben a magyar olimpiai válogatottól olimpiai selejtező mérkőzésen két alkalommal is vereséget szenvedett.

A jobbfedezet a granadai Pirri (20) — igazi nevén José M. Sanchez —, rendszerint támadó feladatot kap. A kapura is igen veszélyes játékost Munoz edző alig egy fél éve vonta vissza összekötőből a fedezetsorba. A csatársorban két egészen kivételes tudású labdarúgó szerepel: a még mindig kitűnő, szélvészgyors balszélső,

a csapatkapitány Gento

(32), aki most már komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a következő szezonban átadja helyét a nálánál jóval fiatalabb Buenonak és a ragyogóan cselező, minden idegszálával gólratörő válogatott jobbösszekötő Amancio (25). A Coruna csapatából került a Reálhoz az apró-termetű, fantasztikus lövőerővel rendelkező válogatott jobbszélső Serene (24). A Coruna csapatában játszott valamikor az Inter csillaga, Suarez és Amancio is.

Csak az őszi idényben szerepelt EK-mérkőzéseken az aktív pályafutását ebben az évben valószínűleg befejező Puskás (39), aki szeptemberben a rotterdami Feijenoord ellen élete egyik legjobb játékát nyújtotta, amikor egy mérkőzésen négy gólt rúgott a híres holland válogatott kapus, Pieters Graafland kapujába. Egy-két alkalommal szóhoz jutott még az elmúlt idény folyamán Miera (37), Calpe (26), Casado (30), Santamaria (36), a hátvédsorban, Tejada (23), a jobbfedezet helyén, Félix Ruiz (26), Veloso (28), Jaime Blanco (26), Bueno (25), valamint a paraguayi Agüero (31) és a belga Goyvaerts (28) a csatársorban.

Meg kell még emlékezni a Reál „új" csapatának szülőatyjáról,

a Reálnál hat éve edzősködő, spanyol Miguel Munozról (44),

akinek munkáját most végre siker koronázta. Munoz a Reál együttesének hosszú éveken át volt jobbfedezete és csapatkapitánya, tagja volt az 1956-ban és 1957-ben Európa Kupa döntőben győztes csapatnak és 1959-ben a Reál—Santos 5:3-as mérkőzésen búcsúzott a közönségtől.

Mit vár önmagától és

Személyi problémákról — őszintén

Legördült a függöny, végetért a tavaszi idény. De akik szeretik a labdarúgást, bizonyára lelkendezve gondolnak az elkövetkezendő hetek eseményeire. Még néhány nap, s itt a világbajnokság. A tv képernyőjén láthatjuk az angliai vetélkedést, gyönyörködhetünk a legjobbak játékában, szurkolhatunk a mieinkért.

Vajon csoda-e, ha mostanában mindenki a VB-ről beszél. A mi játékosaink is ezt teszik. Most megszólaltatunk közülük néhányat.

Beszéljenek egyéni problémáikról, arról: mit várnak önmaguktól, s válogatottunktól Angliában.

Bene bízik a küzdőképességében és a lövőkészségében

Bene Ferit néhány héttel ezelőtt megkérdezte a szövetségi kapitány:

— Véglegesen döntse el, hajlandó-e jobbszélsőt játszani, vagy nem?...

Feri másnap felhívta telefonon a kapitányt.

— Lajos bácsi, boldogan vállalom a szélsőjátékot!

Azóta Bene a lengyelek ellen jobbszélsőt játszott, s a 7-es számú mezt öltötte magára Zágrábban is.

— A tavaszi idény második felében a Dózsában is szívesen játszottam jobbszélsőt, mégpedig annak érdekében, hogy ezen a poszton ne okozzak csalódást Angliában se. Nem mondom, hogy középen nem lenne jobb, de az egyéni érdekeket a válogatott érdekei alá kell rendelni!

Aztán megint összehasonlítást tett a két poszt között:

— Középen több a hely, jobban játékban vagyok, több gólt lehet rúgni!... A szélen jobban rá vagyok szorulva a társak segítségére. De ott is lehet jól játszani, csak sok labda kell. Persze a szélsőjátéktól egy kissé már elszoktam, pedig a Dózsában először a jobbszélső helyén mutatkoztam be. S játszottam a válogatottban is jobbszélsőt nemegyszer.

Mosolyogva mondta:

— Ha nem is leszek egy Sándor Csikar, de lendületemmel, küzdőképességemmel, lövőkészségemmel hasznára lehetek a csapatnak Angliában.

És mi lesz a VB-n?

— Érthetően bánt bennünket, hogy Chorzówban nem tudtunk győzni, Zágrábban pedig kikaptunk. Mi azonban nagyon bízunk a szakvezetőinkben. Ők gondosan kijelöltek számunkra egy utat, amelyről mi a nehezebb időkben sem tértünk le. Meggyőződésem, hogy a sok edzés, a fárasztó sorozat-mérkőzés hasznunkra vált. Jó erőben vagyunk, bírjuk állóképességgel. S állítom mi sem vagyunk rosszabbak mint a portugálok, vagy a bolgárok. Feltétlenül továbbjutást remélek.

Mit szeretne Varga Zoli?

Megkérdeztem Vargát, a Ferencváros kiváló csatárát: tudja-e, hogy Baróti Lajos nagyszerű játékosnak tartja.

Nevetve válaszolt:

— Nem, mert Lajos bácsi nekem ezt még soha nem mondta.

Pedig ha nem így lenne, akkor a kapitány aligha foglalkozna azzal a gondolattal, hogy Zolinak helyet szorítson a válogatottban. Mondjuk a — fedezet helyén.

— Hát itt van a bökkenő.

— Aztán miért?

— Mert ezen a helyen csalódást okoznék. Nem tudok megfelelően szerelni. Idegen számomra ez a poszt.

Érdekes fordulatot vett a beszélgetésünk, mert Zoli így folytatta:

— Sokat beszéltek arról, hogy a válogatottban nincs megfelelő középpályás játékos. Nem szeretném, ha beképzeltnek vélnének, de nekem az a véleményem, hogy én ezt a feladatkört el tudnám látni.

De ehhez fedezetet kell játszani.

— Szerintem megoldható ez másként is, némi szerkezeti változtatással. Arra gondolok, hogy hátravont középcsatárként bejátszhatnám én az egész pályát.

Megteheti ezt fedezetként is.

— Az igaz, hogy fedezetként is sokat dolgozhatnék, de az más, mert ott többet kell szerelni, míg ha azt játszhatnám amire én gondolok, ott elsősorban az irányítás, mezőnymunka, előkészítés, a támadásokhoz való felzárkózás lehetne a feladatom. És lényegében véve hasonló feladatkört töltök be a Ferencvárosban is, mint jobbösszekötő. De hagyjuk ezt a témát, mert kényes, s nem akarom beleütni az orromat olyasmibe, ami nem tartozik rám.

Mi úgy véljük, hogy Varga Zoli nyitott kapukat dönget. Az a feladat, amit Zágrábban kapott, nagyon ha-

Ferencváros—Dorog 4:2. Varga lábát befogja Takács. (MTI Foto. Pálfai Gábor felv.)

csapatunktól Angliában?

sonlít ahhoz, amit szeretne játszani. Lehet, hogy a kívánsága végül is teljesül?

Mészöly szerint barátok maradnak a középhátvédek

A Vasas kiválósága, Mészöly Kálmán joggal lehet büszke arra, hogy éveken át uralta a középhátvéd posztját a válogatottban. De vajon így lesz-e ez a jövőben is?

— *Merem remélni, hogy igen. Bár meg kell mondanom, hogy már nincs egyeduralkodási lehetőségem, hiszen itt van Mátrai Sanyi, aztán újabban Dunai, aki már kétszeres válogatottnak modhatja magát, aztán számolni kell még Sipos Ferivel is.*

Érdekes epizódot elevenített fel.

— *Mátrai Sanyi mondta egy alkalommal: „Te Kálmán, nagy lesz a verseny ott a hátvédhármas tengelyében... Ha ne talán egyikünk kihuppan a csapatból, a másik ne haragudjék... Ne nehezteljünk egymásra, mert az a lényeg, hogy győzzön a csapat!..." És mivel nekem is ez a véleményem, abban maradtunk, hogy barátságunkat nem zavarhatja meg a versengés. Ez persze nem jelenti azt, hogy esetleg nem lesz köztünk késhegyig menő harc...*

De az is elképzelhető, hogy Mészöly és Mátrai is játszik. Mégpedig nagyon könnyen. Gondoljunk csak a Zágrábban alkalmazott taktikára.

— *Szerintem is van erre esély. Ha így lesz, jó lesz, mert nagyszerűen megértjük egymást.*

A VB esélyeire vonatkozóan Kálmán nem szívesen bocsájtkozott jóslásba. Csupán annyit mondott:

— *A szívünk a helyén lesz!*

És ezzel nem is mondott olyan keveset.

Dunai álma: Anglia!

Amikor Chorzówban a mieink az öltözőbe vonultak, Baróti halkan megjegyezte:

— *Dunai bensejét majd szétfeszíti az izgalom. Nagyon lámpalázas. Nem csoda, most esik át a tűzkeresztségen.*

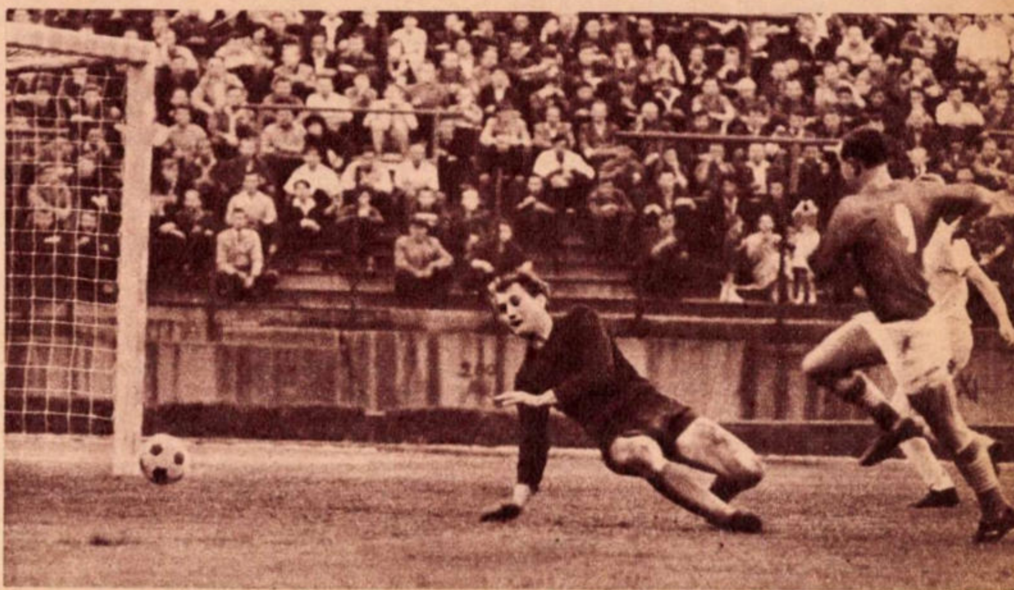
Felhúzta magára a mezt. Tekintete egy pillanatra megállt a címernél. Nem lehetett másra gondolni, csak arra: mily nagy utat is tett meg ez a nyurga fiú, amíg eljutott Chorzówig. A csillaga elindult valahol Csillaghegy felett, aztán Óbudán magasabbra szökött, a Hungária úton pedig már sokan felfigyeltek rá, amint még jobban nekirugaszkodott. És íme, most már Chorzów fölött fénylik.

De vajon még tündöklőbb lesz-e ez a fény, vagy a csillag alázuhan?

Mit tart erről a hosszú Lajos-gyerek?

Erről faggattam a repülőgépen útban Krakkó és Budapest között. Ekkor már kevésbé volt félszeg.

— *Azt már minden esetre elmondhatom, hogy válogatott voltam, s ez nem kis dolog. Gondolom nemcsak magamnak, s közvetlen hozzátartozóimnak, barátaimnak szereztem ezzel örömet, hanem annak a két edzőnek is, akinek sokat köszönhetek: Békés Feri bácsinak és Koródi Rezső bácsinak. Magamnak pedig annyiban is, hogy úgy gondolom: biztató volt az első lépés, s számomra az is, nem kaptunk ki! A jövőről nehéz beszélnem, mert még gondolatban sem akarok nagyon előre szaladni, aztán a földre huppanva, csalódni. Örülök annak, ami eddig történt, boldog vagyok, hogy a fiúk között lehetek.*

Újpesti Dózsa—MTK 3:0. Bene a lila-fehérek második gólját lövi.
(MTI Foto, Pálfai Gábor felv.)

Elmerengett.

— *Persze azért álomképeket is szövögetek.*

— *???*

— *Angliáról, a VB-ről. Ha ott lehetnék, beteljesülne minden vágyam.*

Elég érett már ehhez Dunai?

— *Nem igen. Nem vagyok elég gyors, taktikailag is fejlődnöm kell.*

Meghozzák ezt a bajnoki mérkőzések, s a sok edzés.

— *Magam is ezt remélem. De azt nagyon sajnálom, hogy az MTK jelenleg még nem képes a Ferencvárossal, a Vasassal, a Bp. Honvéddal vagy az Újpesti Dózsával való versenyfutásra. Nemcsak én vagyok még éretlen, hanem a csapatunk is.*

Mi válik valóra?

Bene lesz e a jobbszélső, Varga milyen pontot kap, Mészölyé marad-e a 3-as számú mez, ott lesz-e Dunai Angliában?

Kinek miként oldódik meg a személyi problémája?

Lesz-e a magyar szurkolóknak örömük Angliában?

Megannyi kérdés vár feleletre.

A válaszokat izgatottan várjuk, mert szeretjük a focit.

Németh Gyula

A világbajnokságok „hadászata"

(II.) Cikkünk előző részében az első négy VB stratégiai tapasztalataival foglalkoztunk. Most 1954. következik.

STRATÉGIAI HIBÁK (1954)

A magyar labdarúgás számára ez volt a nagy lehetőség világbajnoksága. Aranycsapatunk pályafutásának zenitjén állt. Világszerte a VB esélyesének tartották. Amint az közismert, az utolsó akadálynál elbuktunk. A döntőben az NSZK győzött 3:2-re.

Akkori csapatunk játékában 1952. óta fellelhetők a 4—2—4-es hadrend csírái, bár a magunk részéről pontosabbnak tartjuk a 3—3—4-es ábrázolást. **Lóránt** ugyanis nem „sepregető", hanem egy csatár őrzésével megbízott középhátvéd volt. **Zakariás** sem ékelődött be úgy a hátvédsorba, ahogyan a „beállósok". **Hidegkuti** hátravont középcsatárként igyekezett összeszedni a labdákat **Bozsik** és **Zakariás** társaságában, de a befejezéseknél is ott volt. Hátul **Grosics** középen **Bozsik** és **Hidegkuti,** elől pedig **Puskás** irányította csapatunk sokszor megcsodált játékát. És ez a ragyogó együttes a VB döntőjében vereséget szenvedett...

A balsiker fő oka játékosaink fizikai és idegi kimerültsége volt. De a sok összetevő között **stratégiai** vonatkozásúakat is találhatunk. Két „hadászati" tényező is hátrányosan befolyásolta az addig olajozottan gördülő gépezet működését. Az egyik tényező **Puskás** egészségi állapota volt, aki nem teljesen kihevert sérülése miatt nem nyújthatta megszokott irányító és befejező játékát. Ugyanakkor a széleken végrehajtott személyi cserék is támadójátékunk lényeges módosulását eredményezték.

Az **NSZK** csapatának döntőbeli hadrendje leginkább a 4—3—3-as alakzatnak felelt meg. A balfedezet **Mai**-jal megerősített védelem előtt a középjátékosok szerepét a jobbfedezet **Eckel** és a két összekötő, **Morlock** és **Fritz Walter** töltötték be. (Ez utóbbi csapata igazi karmesterének bizonyult.) A három elöl tanyázó csatár közül különösen a szélsők **(Rahn** és **Schaefer)** okoztak sok gondot a magyar védelemnek. A két csapat teljesítményében az erőnléti különbség mellett éppen a **szélsők játékában** mutatkozott szembetűnő különbség — a német együttes javára...

A BRAZIL „CSODA" (1958)

A VI. VB **magyar** szempontból sikertelen volt. A mieinkről csak annyit, hogy a magyar tizenegy — **nem volt csapat, együttes.** Az egyénileg is általában ingadozó, hiányos forma a kedvező csoportbeosztás ellenére sem tette lehetővé a továbbjutást. Nem kerültünk a legjobb 8 közé...

Annál nagyobb sikert aratott a **brazil** labdarúgás. A világbajnoki reményeiben sokszor csalódott Brazíliában „csoda" történt. Nemcsak labdaművészekkel, hanem ragyogó csapattal vágtak neki a svédországi VB küzdelmeinek. Régi erényüket, a rendkívüli **technikai képzettséget** és a sziporkázó szellemességet **kifogástalan erőnléttel és korszerű hadrenddel** párosították. Egyre jobb teljesítményt nyújtva, a brazil gárda a döntőben káprázatos játékkal hódította el a világbajnoki címet.

Számos egyéb tényező mellett 4—2—4-es játékrendszerüket tekintették sikereik egyik alapjának. Ez a játékfelfogás a mi „aranycsapatunk" hadrendjével számos hasonló vonást, de lényeges eltéréseket is tartalmazott. A középhátvéd **Bellini** valóban „söprögetett", a karmester szerepét betöltő **Didi** pedig nagyobb szerepet kapott a védőjátékban, mint az előző VB-n **Hidegkúti.** (Didi 6 mérkőzésen **egy** gólt szerzett, **Hidegkuti** 4 találkozón **négyet!)** Mellettük olyan kivételes játékosegyéniségek vittek színt és lüktető életet a csapatjátékba, mint a két hátvéd **Santos** és a jobbszélső **Garrincha** és a mindössze 17 esztendős „üstökös": **Pelé...**

A fegyelmezett csapatjátékukról ismert **svédek** végeztek a 2. helyen. A hazai csapat a WM-rendszert alkalmazta — igen tudatosan és szervezetten.

A VÉDEKEZŐ JÁTÉKMODOR ELŐTÉRBEN (1962)

A legutóbbi, chilei VB szakmai szempontból nem sok újdonságot hozott. Két jelenség ötlött szembe: 1. a védekező játék erősen előtérbe került, és 2. ami általában ezzel jár: a mérkőzések gyakran túllépték a sportszerű küzdelem határait. Adatok az első megállapításhoz: 1958-ban 35 mérkőzésen 126 gól született, 1962-ben viszont 32 találkozón csak 89 gólnak tapsolhattak a nézők. A svédországi 3,6 gólos mérkőzésenkénti átlag 2,8-re, azaz közel 25 százalékkal csökkent! A világbajnokság a túlzásba vitt védekezésen kívül más „hadászati" érdekességet nem nyújtott...

Brazília ismét 4—2—4-es hadrendben és **Didi** irányítása mellett védte meg világbajnoki címét. Játékának fénye azonban mintha vesztett volna ragyogásából. Lehetséges, hogy ezt **Pelé** kiesése okozta. (A második mérkőzés után sérülés miatt kivált a VB további küzdelmeiből.) A két **Santos,** az „ördöngös" **Garrincha** a Pelét kitűnően helyettesítő **Amarildo** és társaik így is biztosan harcolták ki az újabb világbajnoki győzelmet.

A csehszlovákok meglepő 2. helyezése a csapat kitűnő erőnlétének és „testre szabott" hadrendjének eredménye volt. Stratégiájuk alapja a 4—3—3-as felállás volt. Ők is különös gondot fordítottak tehát a védelem biztonságára, de nem feledkeztek meg a támadásról sem! A szélsők és **Scherer** jobbösszekötő szinte állandóan elöl tanyáztak, de a többiek, főleg a balfedezet **Masopust** is rendre felzárkóztak a támadásokhoz. **Masopust** csapatának Bozsik-szerű karmestere volt, aki az ellenfelek kapujára is állandó veszélyt jelentett. És természetesen meg kell emlékeznünk a kapus **Schroiff** kimagasló érdemeiről is!

A magyar együttes kitűnő csoportbeli szereplés után a negyeddöntőben — váratlanul — alulmaradt Csehszlovákia ellenében 1 : 0 arányban. Válogatottunk Chilében lényegileg 4—2—4-es felállásban szerepelt. A balfedezet **Sipos** volt a beállós, míg a támadók közül **Rákosi** húzódott hátra a fedezetek vonalába. Az első két találkozón kitűnően, **a védekezés és támadás egyensúlyát fenntartva** alkalmazta csapatunk ezt a hadrendet. Ez a körülmény a kitűnő angolok ellen 2, a bolgárok ellenében pedig 6 gólban nyert kifejezést, miközben védelmünk csak 1—1 gólt kapott. (A bolgárok az Argentína és Anglia elleni két mérkőzésen mindössze egy gólt kaptak!) Argentína ellen a tartalékosan szereplő magyar gárdának a csoportelsőséget biztosító döntetlen kiharcolása volt a feladata. Ennek 0 : 0-ás eredménnyel maradéktalanul eleget tett. A csehszlovákok elleni vereségnek nem taktikai tényezők voltak az okai. A két csapat idegállapota közötti különbség döntött...

MI VÁRHATÓ ANGLIÁBAN?

Minden bizonnyal a 4—2—4 és a 4—3—3 sémájú hadrend lesz az uralkodó, legalább is a jó szereplésre készülő együttesek körében. A többiek talán még tömörebb, 7—8 főnyi védőfalat igyekeznek majd vonni kapujuk elé. Hogy milyen eredménnyel, az — majd elválik...

Maradandó sikerre, helyezésre azonban csak azok a csapatok számíthatnak, amelyek megtalálják a **védekezés és támadás helyes arányát,** amelyeknek stratégiai célkitűzéseiben egyik feladat sem teng túl a másik rovására. Ezt az egyáltalán nem új megállapítást az előző hét világbajnokság „hadászati" tapasztalatai ismételten és szinte törvényszerűen igazolták...

Antal Zoltán

Kevesebb néző

A BEK és a KEK végeredménye

Befejeződött a Bajnokcsapatok EK és a Kupagyőztesek EK 1965—66. évi küzdelme. A BEK-ben hat évi szünet után a Real Madrid, a korábbi ötszörös védő lett az első. Sikere nem hasonlítható a régiekhez. Az egyik külföldi lap például nagy címmel ezt írta: *„A Reál a Reál árnyékában.”*

2 079 000 néző látta a BEK 1965—66. évi mérkőzéseit. Látszólag sok, de — visszaesést jelent. Egy évvel korábban 2 577 000 volt a nézők száma, sőt az ezt megelőző három évben is mindig sokkal többen jelentek meg, mint 1965—66-ban. *„Talán jövőre több lesz a néző, mert csökken a tv-közvetítések száma”* — írják a külföldi lapok.

Érdekes, hogy a nézők száma 1959—60-ban, tehát amikor a Reál ötödször bizonyult a legjobbnak, volt a legnagyobb: 2 780 000.

A most befejezett évben a döntőt nem számítva — 57 mérkőzésen 38 hazai győzelem, 9 döntetlen született, s 10 alkalommal a vendégcsapat nyert.

A Kupagyőztesek EK 1965—66. évi küzdelmeit összesen 1 541 000 néző látta. Itt a hazai csapatok 32 győzelmet arattak, döntetlen 8 volt, s 18 alkalommal győzött a vendég.

A BEK brüsszeli döntője után Gento a kupával

Kupagyőztesek EK 1965—66.

	I. forduló:	II. forduló:	III. forduló:	Elődöntő:
Aarhus – V. Setubal	Aarhus 2:1, 2:1			
Celtic G. – Go Ahead	Celtic 1:0, 6:0	Celtic 1:0, 2:0	Celtic 3:0, 1:1	
R. Trondheim – Reykjavik	R. Trondh. 3:1, 3:1			
Coleraine – Dinamó Kijev	Din. Kijev 6:1, 4:0	Kijev 4:1, 2:0		Liverpool 0:1, 2:0
Dukla Prága – Rennes	Dukla 2:0, 0:0			
Lahti Reipas – Bp. Honvéd	Bp. Honvéd 10:2, 6:0	Bp. Honvéd 3:2, 1:2		
Juventus – Liverpool	Liverpool 0:1, 2:0		Liverpool 0:0, 2:0	
Cardiff City – St. Liege	Liege 2:1, 1:0	Liverpool 3:1, 2:1		
Erőnyerő: West Ham U.				
O. Nikozia – Olimpiakosz	Olimpiakosz 1:0, 1:1	West Ham 4:0, 2:2		
Magdeburg – Spora Luxemb.	Magdeburg 1:0, 2:0		West Ham 1:0, 1:1	
Sion – Galata Szeráj	Sion 5:1, 1:2	Magdeburg 8:1, 2:2		
Wiener-Neust – Stiinta Kolozsv.	S. Kolozsvár 1:0, 2:0			Dortmund 2:1, 3:1
Atletico Madrid – Dinami Zágráb	A. Madrid 4:0, 1:0	A. Madrid 2:0, 4:0		
B. Dortmund – Floriana	Dortmund 5:1, 8:0		Dortmund 1:1, 1:0	
Limerick – CSZK Szófia	Szófia 2:1, 1:0	Dortmund 3:0, 2:4		

Döntő: Dortmund — Liverpool 2:1 meghosszabbítás után, Glasgow 1966. május 5.

Bajnokcsapatok EK 1965-66

	I. forduló:	II. forduló:	III. forduló	Elődöntő
Din Bukarest – Odense	Dinamo B. 4:0, 3:2			
Erőnyerő Internazionale		Inter. 1:2, 2:0		
Keflavik – Ferencváros	Ferencv. 4:1, 9:1		Inter 4:0, 1:1	
Panatinaikosz – Sliema W.	Panatin. 4:1, 0:1	Ferencv. 0:0, 3:1		
Fenerbahcse – Anderlecht	Anderl. 0:0, 5:1			Real M. 1:0, 1:1
Lyn Oslo – Derry City	Derry C. 3:5, 5:1	Anderl. 9:0, j. n.		
Nov. 17 Tirana – Kilmarnock	Kilmarnock 0:0, 1:0		Real M. 0:1, 4:2	
Feijenoord – Real Madrid	Real Madrid 1:2, 5:0	Real M. 2:2, 5:1		
Dramcondra – Vorwäts B.	V. Berlin 0:1, 3:0			
Helsingin J. – Manchester U.	Manch. U. 3:2, 6:0	Manch. U. 2:0, 3:1		
Levszki Szófia – Djurgarden	Levszki 1:2, 6:0		Manch. U. 3:2, 5:1	
Düdelingen – Benfica	Benfica 8:0, 1:0	Benfica 2:2, 3:2		
Lausanne – Sparta Prága	Sparta 0:0, 4:0			Partizán 2:0, 0:1
Linzer ASK – Górnik Z.	G. Zabrze 3:1, 2:1	Sparta 3:0, 2:1		
Partizán Belg. – Nantes	Partizán 2:0, 2:2		Partizán 1:4, 5:0	
Werder Bremen – Apoel Nikozia	W. Bremen 5:0, 5:0	Partizán 3:0, 0:1		

Döntő: Real Madrid — Partizán 2:1 Brüsszel, 1966. május 11.

A világ magyarságának sportvitája

MILYEN CSAPATTAL ÁLLJUNK KI ANGLIÁBAN?

Labdarúgó válogatottunk angliai szereplése elé nemcsak a hazai szurkolók, de a szó legszorosabb értelmében a világ egész magyarsága nagy várakozással tekint. Sportolóink tanusíthatják, nem lehet a földteke egyetlen országába se ellátogatni, ahol a bírói sípszó után kisebb-nagyobb hangerővel ne szólalna meg a buzdítás: Hajrá magyarok! Futballistáink sikereit és kudarcait a külföldi magyarok túlnyomó többsége is magáénak érzi. Már jóval a VB-előkészületek megkezdése előtt számosan írták meg leveleikben, észrevételeiket, tapasztalataikat, igyekeztek tanácsot adni válogatottunk szakvezetőinek. Ezért határozta el a Szülőföldünk Rádió, hogy adásai keretében széleskörű vitasorozatot indít.

A vita végefelé, amikor már lényegében kialakultak szakembereink angliai elképzelései is, érdemes tallózni külföldi honfitársaink levelei között, s azok közül többet útravalóul idézni.

Háda József tanácsa Addis Abebából

A levelek számát tekintve legtöbb a Német Szövetségi Köztársaságból, Franciaországból és Dániából érkezett. Szép számmal szóltak hozzá a vitához az Egyesült Államokból, Kanadából, Dél-Amerikából, Ausztráliából, Izraelből, sőt Szudánból és Szíriából is. Háda József, a Ferencváros egykori válogatott kapusa például Addis Abebából írt, ahol már hosszabb ideje él. „Nem kívánok beleszólni a csapat összeállításába, szeretném azonban ha játékosaink szívvel, teljes erőbedobással szolgálnák a magyar futballt Angliában." Kovács Ferenc a Szudánban élő magyarok nevében igen optimista: „Bízzunk szakembereink munkájában, játékosaink tudásában. Reméljük a sikeres szereplést és azt, hogy csapatunk legalább a második helyet megszerzi."

Toldi Géza levele Dániából érkezett. „Jobb kezekben nem is lehetne a magyar válogatott, mint Baróti és Ilovszki kezében, csak annyi tanácsot adhatok: lélek nélkül játszó futballista ki se menjen a pályára. Válogatottjainknak a csapat érdekében félre kell tenni minden egyéni széthúzást." Érdekes egyébként, hogy Toldi Géza 18 év után éppen a világbajnokság idejére érkezik Budapestre, s televízión nézi majd végig labdarúgóink szereplését.

Délamerikai intelem: játékosaink nem mozognak eleget

Dr. Sárosi György Olaszországból keltezte levelét. Szerinte már maga az a tény, hogy csapatunk bejutott a 16-os döntőbe, komoly eredménynek számít. Legesélyesebb csapatoknak Olaszországot, Angliát, Brazíliát és a Német Szövetségi Köztársaságot tartja, de mint írja, titokban természetesen a magyar sikerben is reménykedik. Sárosi doktor egyébként a világbajnokság idejére Angliába utazik, s minden mérkőzésünket végigszurkolja majd.

Szendrődi Lajos és Kilián János Svédországban edzősködő honfitársaink nyilatkozatait Markos Imre, az egykori neves szélső fia vette magnetofonra és küldte el Budapestre. Kilián hangoztatta: látta már a VB-n résztvevő csapatok többségét játszani, s szerinte egyik sem verhetetlen. Szendrődi Lajosnak az a véleménye, hogy csapatunkból hiányzik az igazi karmester, a vezető játékos.

Dél-Amerikában élő sok magyar arról ír, hogy végig szurkolta és „végig szenvedte" az öthetes portyát, de labdarúgóink gyenge szereplése ellenére szeretettel és féltéssel írnak fiainkról. Pákozdi László edző Chiléből például azt írja: „Többször láttam a Dél-Amerikában túrázó magyar csapat játékát. Az volt a tapasztalatom, hogy futballistáink sem labdával, sem labda nélkül nem mozognak eleget. Az erőfutball helyett, a sokmozgásos, gyors játékot javasolnám.

Molnárt a jobbszélre

Reich György edző Izraelből Molnárt javasolja Bene tervezett jobbszélső játéka helyett, s Benét feltétlenül középen játszatná. „Láttam őt Madridban a Nemzetek Kupája mérkőzésen és az a véleményem, ha előbb középre küldi a kapitány, nem a spanyolok, hanem mi játszottunk volna" — írja levelében.

A magyar futball vezetői nagy érdeklődéssel tanulmányozták a javaslatokat, s most a vita végén hangoztatják, hogy e megbeszélések során igen sok komoly, hozzáértésről tanuskodó vélemény hangzott el. Tény azonban, hogy legtöbben a négy—kettő—négyes felállítási rendszert bírálják, míg sokan mások egy Bozsik-szerű játékos beállításától várnak komoly eredményt. Legtöbben Matheszt és Vargát javasolják e szerepkörre, elég sokan Nagy István mellett is lándzsát törnek.

A világ magyarságának e széleskörű és sokrétű sportvitája kétségtelenül sok hasznos tapasztalatot, érvet vonultatott fel, amelyek közül szakvezetőink nem egyet magukévá is tettek. Reméljük, fiaink a világbajnokságon is hasznát vehetik e tanácsoknak, s az egész világra kiterjedő magyar futballrajongók féltő, buzdító szavait jó játékkal hálálják majd meg.

Nagy Lajos

Bp. Honvéd—Tatabánya 1:0. Itt Gelei lett a gyorsabb, Nagy A. egy-két pillanattal lemaradt a nagy versenyfutásban. (MTI Foto, Pálfai Gábor felv.)

A repülés fárasztó hatása a labdarúgókra

Figyelemreméltó tanulmányokat végeztek már a szakemberek arról, hogy miképpen hat a repülés az utasszállító gépek kezelő személyzetére, de keveset foglalkoztak ilyen értelemben magukkal az utasokkal. Pedig a légi utazás, amely elengedhetetlen szükségletté vált a labdarúgó tevékenységben, erősen igénybe veszi a szervezetet, főleg azokét, akiknek nincs kellő edzettségük.

A korszerű utasszállító gépek nagy magasságban repülnek és ennek ellensúlyozására az utastérben 1500—1800 méter magasságnak megfelelő légnyomást biztosítanak légszivattyúk segítségével, amit a szervezet általában már könnyen elbír. Ennek ellenére ez a légnyomás is épp elég alacsony ahhoz, hogy néha zavarokat okozzon. A felfúvódás az egyik legkellemetlenebb következmény, és ezért válik fontossá a repülő utat megelőző étkezés, amelyből kizárják a lisztes készítményeket és az erjedő pépes ételeket.

Az orr- és homloküreg, a fül belső része ugyancsak nem kedveli a szokatlan légnyomás-különbséget. Már a legkisebb náthás tünet is bezárhatja a merev, egyáltalán nem rugalmas üregeket és a bennük levő légnemű anyagok a különböző légnyomás következtében változtatják feszítő erejüket, illetve okozzák a néha kínzó fejfájást. Helyes tehát a náthát a repülő út előtt alaposan kikezelni.

Az utastér elfogadható légnyomását biztosító eljárás csökkenti a levegő nedvességtartalmát és jóllehet ezt is mesterségesen pótolják bizonyos mértékig, az utas szervezete mégis megérzi a különbséget. A hosszabb légi út alatt tehát hasznos a folyadék fogyasztása. Egy egész kevés sós sütemény például sokat segít ebben a tekintetben.

A kellemetlen és fárasztó utóhatások közé tartozik az is, hogy az izomzatot, a fenti okok folytán, oxigénszegény vér táplálja. Szerencsére csak ritkán, de érdemes megemlíteni, mert fontos, hogy egy labdarúgó játékost ne tegyünk ki ennek mondjuk néhány órával a mérkőzés előtt.

A mai nagy utasszállító gépek 1000 kilométeres sebessége nem okoz gondot, mert normális repülési viszonyok közt a sebesség váltakozása igen ritka és emellett kellő átmenettel kerül rá sor. Ezzel szemben a gyors környezetváltozás, az éghajlatban és az alvási időben mutatkozó különbség jelentős zavarokat okozhat. Három órás, 3000 kilométeres utazás Északról Dél felé vagy fordítva, sokk-szerűen hathat az utasra áprilisban, az észak-európai hűvösségből a dél-európai erős napsütésbe érkezve vagy fordítva. Az előbbi esetben a játékost esetleg valósággal összeroskasztja a hirtelen meleg az utóbbi esetben pedig megdermesztheti a hideg.

A modern repülőgépek motorjainak erős zaja — miután az utasteret megfelelően szigetelik — közvetlenül nem zavar és fáraszt annyira, mint a hatalmas test finom rezgése, továbbá a füllel már nem érzékelhető infra- és ultrahang, amely a gép vázán keresztül jut el közvetve az utastérbe. A repülőgép tervezők most már mind nagyobb gondot fordítanak az ilyen természetű fáradtságokozók felszámolására.

Végül nem hagyhatjuk ki a kellemetlen hatások sorából a lelki tényezőt. Az újságok vastagbetűs címekkel közlik a repülőszerencsétlenségeket. Sok utasban ez gyötrő félelmet, aggodalmat kelt, ami ugyancsak nem elhanyagolható tényező a repülőút fárasztó hatásainak vizsgálatában.

Mindezeket figyelembe véve egyegy esetben helyesebbnek tűnik valamelyik a repülő úttal szemben fokozottan érzékeny játékos pótlása akár kisebb tudású játékossal, aki azonban teljes képességeit kifejtheti a mérkőzésen.

Ennél is kockázatosabb a kelet—nyugati, illetve nyugat—keleti irányú utazás. Az órakülönbségek okozzák a bajt, a néha teljes a megtévesztés, főleg, ami az alvási idővel kapcsolatos. A tapasztalatok azt mutatják, hogy amennyiben csupán egy mérkőzésre utazik a csapat, elég, ha az órakülönbség pontos figyelembe vétele mellett aránylag rövid idővel a mérkőzés előtt érkezik a helyszínre, és idegenben tovább folytatja az otthoni életrendet, amennyiben a távolság nem nagyobb 2—3000 kilométernél. Ha pedig több mérkőzésből álló tornára utazik, úgy természetesen több napot vegyen számításba a helyszínen elérhető teljes alkalmazkodás biztosítására. Elvileg és általánosságban egy óra-különbséghez egy napot vehetünk számítás alapként. Ha azonban az órakülönbséghez éghajlati különbségek is járulnak, kettőzzük meg a napok számát.

Mégis lesz Inter—M. United találkozó?

Az Inter mindenható edzője, Herrera, a Real Madridtól olyan váratlanul elszenvedett vereség után nem volt hajlandó a sajtónak nyilatkozni. Annyira megviselte a meglepő eredmény, hogy ő, aki különben oly szívesen mond véleményt az újságíróknak, teljesen elzárkózott azok kérdései elől. De egy napra a vereség után már ismét megtalálta hangját Herrera barátunk: Először is kijelentette, hogy a Reál csak szerencsével nyert, másodszor, hogy a Partizán is, mint a gyengébb csapat került a Manchester United legyőzésével az EK-döntőbe, miért is kézenfekvő, hogy a két kibukott favorit barátságos találkozóban állapodjon meg. Ez a mérkőzés, ha létrejön, lesz az „igazi" EK-döntő, mondotta Herrera, akinek felvetett ideája állítólag kedvező visszhangra talált az angol bajnok táborában is.

LABDARÚGÁS

A Magyar Labdarúgók Szövetségének hivatalos lapja.
Felelős szerkesztő: **Hoffer József.**
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat.
Felelős kiadó: **Tóth László** igazgató.
Szerkesztőség: Budapest, I., Fém utca 5—7.
Kiadóhivatal: Budapest, VI., Révay u. 16.
Telefon: 116-660. Beküldött kéziratokat, fényképeket és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.
Előfizetés negyedévre 8 forint. Félévre 16 forint, egy évre 32 forint.
Egyéni csekkszámla szám: 61 251
Terjeszti a Posta Központi Hírlapiroda.

Index: 25 501.

66.753 Egyetemi Nyomda mélynyomása, Budapest

Budapest—Dinamo Zágráb 1:1. Így védekeztek a zágrábiak. Öt védő a kapu előterében és — hogyan bűvölik a labdát!
(MTI Foto)

Ferencváros—Ózd 4:2 Varga ballábas lövése jelentette a zöld-fehérek negyedik góliát. (MTI Foto, Pálfai Gábor felvétele)

Beváltja-e a reményeket Kocsis Lajos. Cikkünk az 5. oldalon. (MTI Foto, Petrovits László felvétele)